

ÇEVRESEL GÜRÜLTÜNÜN DEĞERLENDİRİLMESİ VE

YÖNETİMİ YÖNETMELİĞİ

(2002/49/EC)

(07/03/2008)

İÇERİK

1) Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar	1
Amaç	1
Kapsam	1
Dayanak	1
Tanımlar	2
2) Görev, Yetki ve Sorumluluklar	6
Bakanlığın görev, yetki ve sorumlulukları	6
İl çevre ve orman müdürlüklerinin görev, yetki ve sorumlulukları	7
Mahalli idarelerce alınacak önlemler	7
Kurum, kuruluş ve işletmelerce alınacak önlemler	9
3) Kaynakların Ses Düzeyleri	10
Kara yolu araçlarında uyulması gereken şartlar	10
Demir yolu ulaşım araçlarında uyulması gereken şartlar	11
Hava yolu ulaşım araçlarında uyulması gereken şartlar	11
Su yolu ulaşım araçlarında uyulması gereken şartlar	11
Açık alanda kullanılan ekipmanlarda uyulması gereken şartlar	11
Ev aletlerinde uyulması gereken şartlar	11
Sanayi tesislerinde kullanılan alet, ekipman ve makinelerde uyulması gereken şartlar	11

4) Çevresel Gürültü Esas ve Kriterleri	12
Çevresel gürültü göstergeleri ve bu göstergelerin uygulanması	12
Değerlendirme yöntemleri	12
Kara yolu çevresel gürültü kriterleri.....	12
Raylı sistem çevresel gürültü kriterleri.....	12
Hava alanları çevresel gürültü kriterleri	13
Su yolları için çevresel gürültü kriterleri.....	13
Endüstriyel tesisler, işletmeler ve işyerleri için çevresel gürültü kriterleri	13
Şantiye alanları için çevresel gürültü kriterleri	14
Rekreasyon ve eğlence yerlerinin çevresel gürültü kriterleri	14
5) Çevresel Titreşim Esas ve Kriterleri.....	15
Yapılarda çevresel titreşim kriterleri.....	15
6) Gürültüye Hassas Kullanımların Bulunduğu Alanlar İçin Esas ve Kriterler.....	16
Gürültüye hassas kullanımlar için gürültü kontrolü	16
7) Planlama Aşamasında Temel Kriterler	17
Gürültüye maruz kalma kategorileri	17
Planlama aşamasında uyulması zorunlu kriterler	17
8) Stratejik Gürültü Haritalama Esas ve Kriterleri	18
Stratejik gürültü haritalama esasları	18
9) Eylem Planları.....	19
Eylem planları hazırlama esasları.....	19
10) Kamuoyunu Bilgilendirme, Verilerin Toplanması ve Raporlama.....	20
Kamuoyunu bilgilendirme	20
Verilerin Bakanlık tarafından toplanması ve yararlanılması.....	20
11) İzne Tabi Tesislerde İzin Prosedürü	21
İzne tabi tesislerde gürültü kontrol izin belgesi talebinin değerlendirilmesi	21
Gürültü kontrol izin belgesine tabi işletmelerde yapılacak değişiklikler	21
İşletmenin faaliyetinin sona ermesi veya el değiştirme	21
Teyit zorunluluğu	22
Açılma ve çalışma ruhsatı	22
Planlanan işletmelerde çevresel gürültü düzeyi değerlendirme prosedürü	22

12)	Rapor, Harita ve Eylem Planı Hazırlayacaklarda Değerlendirme Kriterleri	23
	Uzmanlık deneyimine yönelik esas ve kriterler	23
	Ölçüm ve hesaplamalara yönelik yeterlik şartları.....	23
	Rapor, harita ve eylem planı hazırlayacaklarda aranan esas ve kriterler.....	24
13)	Şikâyetlerin Değerlendirilmesi, Denetim, Teşvik ve İdari Yaptırımlar	25
	Şikâyetlerin değerlendirilmesi veya denetim	25
	Uygulamaya yönelik açıklayıcı doküman harırlanması.....	25
	İdari yaptırımlar	25
	Teşvik.....	25
14)	Çeşitli ve Son Hükümler	26
	Yürürlükten kaldırılan yönetmelik	26
	Yürürlük	26
	Yürütme.....	26
15)	EK-I	27
	GÜRÜLTÜ GÖSTERGELERİ.....	27
16)	EK-II	30
	GÜRÜLTÜ GÖSTERGELERİ İÇİN DEĞERLENDİRME YÖNTEMLERİ	30
	1. GÜRÜLTÜ HARİTASI HAZIRLAMA İÇİN DEĞERLENDİRME YÖNTEMLERİ:	30
	2. İZNE TABİ TESİSLER İÇİN DEĞERLENDİRME YÖNTEMLERİ:	31
	3. İZNE TABİ OLMAYAN TESİSLER İÇİN DEĞERLENDİRME YÖNTEMLERİ:	31
	4. GÜRÜLTÜYE HASSAS YAPILAR İÇİN DEĞERLENDİRME YÖNTEMLERİ:	31
	5. ÇEVRESEL TİTREŞİM SEVİYESİ İÇİN DEĞERLENDİRME YÖNTEMLERİ:	32
	6. SEVİYE AYARLAMASI:.....	32
17)	EK-III	33
	ZARARLI ETKİLERİ TAYİN YÖNTEMLERİ.....	33
18)	EK-IV	34
	STRATEJİK GÜRÜLTÜ HARİTALAMA İÇİN ASGARI İHTİYAÇLAR.....	34
19)	EK-V	35
	EYLEM PLANLARI İÇİN ASGARI İHTİYAÇLAR.....	35
20)	EK-VI	36
	BAKANLIĞA GÖNDERİLMESİ GEREKEN VERİLER	36

21) EK-VII	38
İZNE TABİ TESİSLER	38
22) EK-VIII	43
Tablo-1: Kara Yolu Çevresel Gürültü Sınır Değerleri	43
Tablo-2: Hafif Raylı Sistemler için Çevresel Gürültü Sınır Değerleri.....	43
Tablo-3: Hava Alanı Çevresel Gürültü Sınır Değerleri	44
Tablo-4 Endüstri tesisleri için çevresel gürültü sınır değerleri.....	44
Tablo-5: Şantiye Alanı için Çevresel Gürültü Sınır Değerleri.....	44
Tablo-6: Maden ve Taş Ocakları ile Benzeri Alanlarda Patlama Nedeniyle Oluşacak Titreşimlerin En Yakın Çok Hassas Kullanım Alanının Dışında Yaratacağı Zemin Titreşimlerinin İzin Verilen En Yüksek Değerleri.....	45
Tablo-7: İnşaatlarda Kazık Çakma ve Benzeri Titreşim Yaratan Operasyonların ve İnşaat Makinelerinin En Yakın Çok Hassas Kullanım Alanının Dışında Yaratacağı Zemin Titreşimlerinin İzin Verilen En Yüksek Değerleri (1 Hz- 80 Hz arasındaki frekans bantlarında)	45
Tablo-8: Binalarda, Bina İçindeki Makine ve Teçhizatın Yaratacağı Titreşimlerin Sınır Değerleri.....	45
Tablo-9: İç Ortam Gürültü Düzeyi Sınır Değerleri	46

ÇEVRESEL GÜRÜLTÜNÜN DEĞERLENDİRİLMESİ VE

YÖNETİMİ YÖNETMELİĞİ

(2002/49/EC)

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı; çevresel gürültüye maruz kalınması sonucu kişilerin huzur ve sükununun, beden ve ruh sağlığının bozulmaması için gerekli önlemlerin alınmasını sağlamaktır. Bu amaca yönelik olarak;

- a) Değerlendirme yöntemleri kullanılarak çevresel gürültüye maruz kalma düzeylerinin, hazırlanacak gürültü haritaları, akustik rapor ve çevresel gürültü düzeyi değerlendirme raporu ile belirlenmesi,
- b) Çevresel gürültü ve etkileri hakkında kamuoyunun bilgilendirilmesi,
- c) Gürültü haritaları, akustik rapor ve çevresel gürültü düzeyi değerlendirme raporu sonuçları esas alınarak; özellikle çevresel gürültüye maruz kalma düzeylerinin insan sağlığı üzerinde zararlı etkilere yol açmasının mümkün olduğu ve çevresel gürültü kalitesini korumanın gerekli olduğu yerlerde, gürültüyü önleme ve azaltmaya yönelik eylem planlarının hazırlanması ve bu planların uygulanması,

kademeli olarak uygulamaya konulur.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik; özellikle nüfusun yoğun olduğu alanlarda, parklarda veya yerleşim bölgelerindeki diğer sessiz alanlarda, açık arazideki sessiz alanlarda, okul, hastane ve diğer gürültüye hassas alanlar da dahil olmak üzere insanların maruz kaldığı çevresel gürültüler ile çevresel titreşimin yapılarada oluşturduğu hasarlara ilişkin esas ve kriterleri kapsar.

(2) Bu Yönetmelik kişinin kendisinden dolayı maruz kaldığı gürültüyü, 26 ncı maddede belirtilen ev faaliyetleri dışındaki gürültüler ile komşuların oluşturduğu gürültüyü, 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanunu kapsamındaki işyerlerinde çalışan işçilerin maruz kaldığı gürültüyü, ulaşım araçlarının iç gürültüsünü ve askeri alanlardaki askeri faaliyetlere bağlı gürültüyü kapsamaz.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik;

a) 1/5/2003 tarihli ve 4856 sayılı Çevre ve Orman Bakanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkındaki Kanununun 9 uncu maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi ile 9/8/1983 tarihli ve 2872 sayılı Çevre Kanununun 14 üncü maddesine dayanılarak,

b) 25/6/2002 tarihli 2002/49/EC Çevresel Gürültünün Değerlendirilmesi ve Yönetimi Direktifine paralel olarak,

hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

a) Açık arazideki sessiz alan: Yetkili idare tarafından ulaşım, sanayi veya rekreasyon faaliyetlerinden kaynaklanan her türlü gürültü rahatsızlığına maruz kalmayacak şekilde ayrılan bir alanı,

b) Ağırlıklama: İnsan işitme sisteminin özelliğinin dikkate alınarak, ses basıncı düzeyinin frekanslara göre farklı şekilde değiştirilmesini,

c) Ağırlıklanmış ses azaltma indeksi (Rw): Malzemelerin ses yalıtım performansının laboratuvar şartlarında ölçülen ve tek bir değer olarak ifade edilen etiket değerini,

ç) Akustik gölge bölgesi: Ses dalgalarının bir çevrede yayılmaları sırasında engeller, rüzgar etkisi ve günlük sıcaklık değişimleri gibi dış etkililerle kırılma ve kıvrımlara uğramaları sonucu ortaya çıkan ve içerisinde ses düzeylerinin 10 dB kadar azalma gösterdiği alanları,

d) Akustik planlama: Gelecekte var olabilecek gürültülerin arazi kullanım planlaması, trafik ve trafik planlaması için sistem mühendisliği ile ses yalıtımı önlemleri ve gürültü kaynaklarının kontrolü gibi planlanmış önlemler kullanılarak kontrol edilmesini,

e) Alıcıda önlemler: Gürültünün azaltılmadığı ortamlarda özellikle yüksek düzeyli gürültüden korunmak için kişilerin işitme organlarının korunmasına yönelik etkilenen kişi üzerinde alınabilecek önlemleri,

f) Ana kara yolu: Yılda üç milyondan fazla aracın geçtiği bölgesel, ulusal veya uluslararası bir kara yolunu,

g) Ana demir yolu: Yılda otuz binden fazla trenin geçtiği bir demir yolunu,

ğ) Ana hava limanı: Hafif uçaklarla tamamen eğitim amaçlı olarak yapılanlar hariç olmak üzere, yılda elli binden fazla kalkış ve inişin gerçekleştiği sivil hava alanını,

h) Arka plan gürültüsü: Bir çevrede incelenen gürültü kaynağı susturulduğunda ortamda geriye kalan diğer kaynakların aynı anda oluşturdukları toplam sesi,

ı) Bakanlık: Çevre ve Orman Bakanlığını,

i) Çevresel gürültü: Ulaşım araçları, kara yolu trafiği, demir yolu trafiği, hava yolu trafiği, deniz yolu trafiği, açık alanda kullanılan teçhizat, şantiye alanları, sanayi tesisleri, atölye, imalathane, işyerleri ve benzeri ile rekreasyon ve eğlence yerlerinden çevreye yayılan gürültü dahil olmak üzere, insan faaliyetleri neticesinde oluşan zararlı veya istenmeyen açık hava seslerini,

j) Çevresel gürültü düzeyi değerlendirme raporu: Bu Yönetmeliğin ekinde yer alan [Ek-VII](#) Liste A ve B'de yer almayan ve bu Yönetmeliğin yürürlüğe giriş tarihinden önce kurulmuş veya yürürlüğe giriş tarihinden sonra kurulması planlanan veya kurulup işletmeye geçen tesislerin/işletmelerin/faaliyetlerin bu Yönetmeliğin ekinde yer alan [Ek-II](#).3'de belirtilen ölçüm yöntemleri kullanılarak oluşması muhtemel çevresel gürültü düzeylerinin belirlenmesini ve limit değerlerin aşılması halinde alınacak teknik önlemlerin bütününe ilişkin rapor,

k) Çevresel önlemler: Yapıların dışında veya içinde yer alan gürültü kaynaklarından doğan seslerin, yapı içindeki kişilere ulaşıcaya kadar yayıldığı ortamda yapılabilecek her türlü gürültü kontrolü çalışmasını,

l) Çevresel titreşim: Maden ve taş ocakları, ulaşım araçları, sanayi ve inşaat makineleri ve benzeri işlemlerden doğan ve yapılarda kullanım alanı dışında başka maksatlarla kullanılan hacimlerdeki faaliyetler sırasında oluşan genellikle katı, sıvı ve gaz ortamlarda yayılan ve insan vücudunca hissedilen mekanik salınım hareketlerini,

m) Çınlama süresi (sn): Bir hacmin akustik özelliğini frekansa bağlı olarak belirleyen parametreyi ve hacim içinde faaliyette olan bir ses kaynağının susmasından itibaren ses basınç düzeyinin 60 dB azalması için geçen süreyi,

n) Çok hassas kullanımlar: Konutlar, eğitim, kültür alanı ve yapıları, sağlık tesisleri, otel ve dinlenme tesisleri, parklar gibi kullanımları,

o) Darbe gürültüsü: İki kütlelin birbirine çarpması ile ortaya çıkan gürültüyü,

ö) dB: Birbirinden mertebe farklılıkları gösteren, nicelikleri anlamlı olarak ifade etmede kullanılan logaritmik bir ölçeği,

p) dBA: İnsan işitme sisteminin düşük şiddetteki seslere karşı en çok hassas olduğu orta ve yüksek frekanslara daha fazla ağırlık veren, A ağırlıklı ses düzeyi olarak tabir edilen ve gürültünün etkilenim değerlendirilmesi ve kontrolünde yaygın olarak kullanılan bir ses düzeyi ölçütünü,

r) Değerlendirme: Bir gürültü göstergesi veya ilgili zararlı etkilerin değerini hesaplamak, tayin etmek, ön görmek, tahmin etmek veya ölçmek için kullanılan her türlü yöntemi,

s) Doz-etki ilişkisi: Bir zararlı etki ile gürültü gösterge değeri arasındaki ilişkiyi,

ş) Eşdeğer gürültü düzeyi (L_{eq}): Belli bir süre içinde düzeyleri değişim gösteren, genellikle A ağırlıklanmış ses düzeyi olarak ölçülen, gürültünün enerji açısından eşdeğeri olan sabit düzeyi,

t) Ev faaliyetleri ve komşuların oluşturduğu gürültü: Konut içerisinde kişilerin kendi davranış ve alışkanlıklarından kaynaklanan; kapı, pencere kapatma, yürüme, konuşma, temizlik yapma, mobilya çekme, televizyon seyretme, radyo dinleme, elektronik olarak ses yükseltici kullanmadan yapılan eğlence, çamaşır makinesi, buzdolabı kullanma gibi faaliyetler ile bina içinde yapılacak tadilatı,

u) Eylem planı: Gerektiğinde gürültü düzeyinin düşürülmesi de dâhil olmak üzere gürültü ile ilgili sorunlar ve etkileriyle baş etmek için tasarlanan planları,

ü) Fiziksel çevre faktörleri: Sesin kaynaktan kullanıcıya, yapı veya etkilenen kişilere iletilmesi sırasında geçtiği fiziksel çevrede bulunan ve ses yayılımını etkileyen gürültüyü artırıcı veya azaltıcı her türlü faktörü,

v) Gürültü göstergesi: Bir zararlı etki ile ilgili olarak çevresel gürültünün tanımlanmasında kullanılan fiziksel bir ölçeği,

y) Gürültü haritalama: Yürürlükte bulunan her türlü sınır değerini aşıp aşılmadığını göstermek amacıyla, belirli bir alanda etkilenen kişi ve maruz kalan konut sayısı da dâhil olmak üzere, mevcut veya gelecekte ortaya çıkabilecek bir gürültü durumu hakkındaki verilerin; gürültü göstergesi kullanılarak söz konusu alanın fiziksel haritası üzerinde standartlara uygun olarak belirtilmesini,

z) Gürültü kontrol izin belgesi: Bu Yönetmeliğin ekinde yer alan [Ek-VII](#) Liste A ve B'deki işletmelerin bu Yönetmelikte yer alan esaslara uygun olarak çalıştığını gösteren bir belgeyi,

aa) Gürültü kontrolü: Herhangi bir ses kaynağından yayılan gürültü niteliğine sahip sesleri, kabul edilebilir düzeye indirmek, akustik özelliğini değiştirmek, etki süresini azaltmak, hoş giden veya daha az rahatsız eden bir başka ses ile maskelemek gibi yöntemlerle zararlı etkilerini tamamen veya kısmen yok etmek için yapılan işlemleri,

bb) Hassas olmayan kullanımlar: Otoparklar, garajlar, eğlence yerleri, sanayi tesisleri gibi kendisi gürültü kaynağı olabilen alan ve kullanımları,

cc) İç ortam gürültüsü: Yapı içindeki mekanik sistemler ve diğer gürültü kaynaklarından doğan ve mekân içinde bulunan insanları olumsuz etkileyen istenmeyen ve zararlı seslerin bütünü,

- çç) İzne tabi tesis: Bu Yönetmeliğin ekinde yer alan [Ek-VII](#) Liste A ve B'deki tesisleri,
- dd) İzne tabi olmayan tesis: Bu Yönetmelik kapsamında olan ancak, [Ek-VII](#) Liste A ve B'de yer almayan tesisleri,
- ee) Kaynakta önlemler: Gürültü üreten ses kaynağının yapısı, işletme tekniği, oturduğu zemin, montaj biçimi ve buna benzer doğrudan kaynak ile ilgili olarak alınabilecek önlemleri,
- ff) Kamuoyu: Bir veya daha fazla gerçek veya tüzel kişi ile bunların ulusal mevzuat veya uygulamaya uygun olarak oluşturduğu dernek, örgüt veya grupları,
- gg) Kesikli titreşim: Delicilerdeki gibi sürekliliği olmayan ya da kazık çakıcılardaki gibi belirli aralıklarla tekrarlanan titreşimi,
- ğğ) Gündüz, akşam, gece gürültü göstergesi (L_{gag}): A ağırlıklı uzun dönem ses düzeyinin enerji ortalaması olup, günlük toplam rahatsızlığı ifade etmekte kullanılan etkilenim düzeyini,
- hh) Gündüz gürültü göstergesi ($L_{gündüz}$): A ağırlıklı uzun dönem ses düzeyinin enerji ortalaması olup, yılın gündüz sürelerinin tamamına göre belirlenen ve gündüz süresindeki rahatsızlığı ifade etmekte kullanılan etkilenim düzeyini,
- ıı) Akşam gürültü göstergesi ($L_{akşam}$): A ağırlıklı uzun dönem ses düzeyinin enerji ortalaması olup, yılın akşam sürelerinin tamamına göre belirlenen ve akşam süresindeki rahatsızlığı ifade etmekte kullanılan etkilenim düzeyini,
- ii) Gece gürültü göstergesi (L_{gece}): A ağırlıklı uzun dönem ses düzeyinin enerji ortalaması olup, yılın gece sürelerinin tamamına göre belirlenen ve gece süresindeki uyku kaçırıcı rahatsızlığı ifade etmekte kullanılan etkilenim düzeyini,
- jj) $L_{c \max}$: dBC olarak ölçülen, ölçüm süresi içerisinde C ağırlıklı rms tabanlı ses düzeyinin en büyük değerini,
- kk) İzne tabi tesisler için akustik rapor: Bu Yönetmeliğin ekinde yer alan [Ek-VII](#) Liste A ve B'de ve bu Yönetmeliğin yürürlüğe giriş tarihinden önce kurulmuş veya yürürlüğe giriş tarihinden sonra planlama ve kurulma aşamasını tamamlayarak faaliyete geçmiş tesislerin/işletmelerin/faaliyetlerin değerlendirme yöntemleri kullanılarak oluşması muhtemel çevresel gürültü düzeylerinin belirlenmesini ve limit değerlerin aşılması halinde alınacak teknik önlemlerin bütününi içeren raporu,
- ll) Oktav bant: Gürültü enerjisinin frekansa göre değişimini ortaya çıkarmakta yararlanılan alt ve üst frekans sınırlarının birbirinin iki katı olan frekans bandı ve bant genişliğinin merkez frekansının % 70' ine eşit olduğu bandı,
- mm) Orta derecede hassas kullanımlar: İdari ve ticaret binaları, çocuk bahçeleri, oyun alanları ve spor tesisleri gibi kullanımları,
- nn) Planlanan faaliyetler için akustik rapor: Bu Yönetmeliğin ekinde yer alan [Ek-VII](#) Liste A ve B'de ve bu Yönetmeliğin yürürlüğe giriş tarihinden sonra kurulması planlanan tesislerin/işletmelerin/faaliyetlerin ve ulaşım kaynaklarının değerlendirme yöntemleri kullanılarak oluşması muhtemel çevresel gürültü düzeylerinin belirlenmesini ve limit değerlerin aşılması halinde alınacak teknik önlemlerin bütününi içeren raporu,
- oo) Rahatsızlık: Alan araştırmaları vasıtasıyla belirlenen toplumsal gürültü veya titreşim rahatsızlığının derecesini,
- öö) Rekreasyon alanı: Kişinin fiziksel ve psikolojik olarak kendisini tekrar kazanabilmesini sağlayan dinlenme, eğlenme, gezi, serbest zamanları değerlendirme gibi çeşitli faaliyetleri kapsayan geniş eylem alanlarını,

pp) Ses basıncı düzeyi (Lp): Ortamda belli bir noktada ölçülen ses basıncının, 20×10^{-6} Pa veya $20 \mu\text{Pa}$ referans ses basıncına oranının 10 tabanına göre logaritmasının 20 ile çarpılmasıyla bulunan ve dB cinsinden ifade edilen değeri,

rr) Ses gücü düzeyi (Lw): Bir ses kaynağının yaydığı ses gücünün uluslararası standartlarda tanımlanan referans ses gücüne oranının 10 tabanına göre logaritmasının 10 ile çarpılmasıyla bulunan ve dB cinsinden ifade edilen değeri,

ss) Düzey ayarlaması: Gürültünün türüne ya da belirgin olarak duyulan bir frekansın varlığına bağlı olarak, ölçülen ya da hesaplamayla bulunan eşdeğer gürültü düzeyine eklenecek değeri,

şş) Sınır değeri: Yetkili idarece belirlenen, aşılması halinde yetkili idarece dikkate alınan ve azaltıcı önlemlerin uygulamaya konulmasına yol açan L_{gag} veya L_{gece}, ve uygun olan hallerde L_{gündüz}, L_{akşam}, L_{gece} ve L_{eq} değerini (Kara yolu, demir yolu, hava yolu trafiği gürültüleri, sanayi menşeli gürültüler ve benzeri gibi farklı gürültü türleri, farklı alanlar ve nüfusların farklı gürültü hassasiyetleri için, farklı sınır değerler olabilir. Bu sınır değerler, gürültü kaynağı veya muhitin kullanım maksadı açısından bir değişiklik olması halinde, mevcut ve yeni durumlar için de farklılık gösterebilir.),

tt) Stratejik gürültü haritası: Farklı kaynaklar bazında mevcut gürültü durumunun veriler sayesinde sergilenmesini,

uu) Sürekli titreşim: Gündüz veya akşam veya gece vakti gibi belirlenen bir zaman dilimi boyunca engellenmeden devam eden titreşimi,

üü) Tepe değeri: Verilen bir zaman aralığındaki en yüksek titreşim değerini,

vv) Titreşimin yer değiştirme, hız, ivme cinsinden rms değeri: Belirli bir zaman aralığında ölçülen titreşim değerlerinin karelerinin ortalamasının karekökünü,

yy) Titreşimden etkilenme sınırı: Titreşimin; insan sağlığı, performansı ve konforu üzerinde oluşturduğu hareket hastalığı gibi fizyolojik ve psikolojik etkilerle yapılarda oluşturduğu hasarların başlama sınırlarındaki, titreşim ivmesi, hızı, genliği, frekansları ve etkilenme süresi gibi parametrelerle ortaya konulmuş kriterleri,

zz) Yerleşim alanı: Nüfusu yüz binden fazla olan, şehirleşmiş alan olarak kabul edilen ve nüfus yoğunluğunun kilometre kare başına 1000 kişiden fazla olduğu alanları,

aaa) Yerleşim alanı içindeki sessiz alan: Yetkili idare tarafından gürültü kaynakları için belirlenen sınır değerlerin üstüne veya yetkili idare tarafından konulmuş belli bir değerden daha büyük bir gürültü gösterge değerine maruz kalmayacak şekilde ayrılan bir alanı,

bbb) Yetkili idare: İkinci bölümde belirtilen idareleri,

ccc) Zararlı etkiler: İnsan sağlığı üzerindeki olumsuz etkileri,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Görev, Yetki ve Sorumluluklar

Bakanlığın görev, yetki ve sorumlulukları

MADDE 5 – (1) Bakanlık;

a) Kişilerin huzur ve sükûnunu beden ve ruh sağlığını gürültü ile bozmayacak bir çevrenin geliştirilmesi amacıyla, çevresel gürültüyü azaltacak program ve politikaları belirlemek, buna yönelik mevzuat ve mevzuatın uygulanmasını kolaylaştırıcı her türlü dokümanı hazırlamak, bu Yönetmeliğin uygulanmasında işbirliği ve koordinasyonu sağlamakla,

b) 2872 sayılı Çevre Kanunu çerçevesinde il Çevre ve Orman Müdürlükleri ve yetki devri yapılan belediyelerle işbirliği ve koordinasyon içinde gürültü kaynaklarını denetlemek, bu Yönetmeliğin ihlalinin tespiti halinde idari yaptırım uygulamak, yetki devri yapılacak kurumlarda aranacak esasları belirleyip yetki devri yapmakla,

c) Bu Yönetmeliğin uygulanmasından yetkili ve sorumlu kılınan kurum ve kuruluşlar ile bu Yönetmelik gereği hazırlanacak akustik rapor, çevresel gürültü düzeyi değerlendirme raporu, gürültü haritası ve eylem planı hazırlayacak kurum ve kuruluş temsilcilerinin uzmanlaşmasını sağlayıcı programların içeriği ve programların uygulama prosedürünü belirlemekle,

ç) Akustik rapor, çevresel gürültü düzeyi değerlendirme raporu, gürültü haritası ve eylem planı hazırlayacak kurum ve kuruluşların sağlaması gereken esasları belirlemek, esasları sağlayanlara ön yeterlik/yeterlik belgesi vermek, ön yeterlik/yeterlik belgesi alan kurum ve kuruluşları denetlemek, belgelendirme esaslarına aykırı davranılması halinde gerekli yaptırımın uygulanmasını sağlamak ve gerekirse ön yeterlik/yeterlik belgesini iptal etmekle,

d) Bu Yönetmeliğin ekindeki [Ek-VII](#) Liste A'da yer alan işletmelere gürültü kontrol izin belgesi vermek, gürültü kontrol izin belgesini yenilemek, bu çerçevede işletmeleri denetlemek, bu Yönetmelikte belirtilen esaslara aykırılık halinde gerekli yaptırımın uygulanmasını sağlamak ve gerekirse gürültü kontrol izin belgesini iptal etmekle,

e) Stratejik Gürültü Haritaları ve Eylem Planları ile ilgili olarak;

1) Yetkili ve sorumlu kurum ve kuruluşlarca hazırlanan gürültü haritaları ve eylem planlarına görüş vermekle,

2) Yetkili ve sorumlu kurum ve kuruluşlarca hazırlanarak Bakanlığa gönderilen gürültü haritaları ve eylem planları ile bu Yönetmeliğin ekindeki [Ek-VI](#)'da yer alan her türlü bilgi ve belgeye yönelik veri bankası oluşturmakla,

yetkili ve sorumludur.

İl çevre ve orman müdürlüklerinin görev, yetki ve sorumlulukları

MADDE 6 – (1) İl çevre ve orman müdürlükleri;

a) 2872 sayılı Çevre Kanunu gereği yetki devri yapılmayan alanlarda gürültü kaynaklarını programlı, programsız veya şikâyetlere istinaden, gerektiğinde diğer mevzuat kapsamında yetkili kılınan kurum kuruluşların da desteğini alarak, bu Yönetmelikte getirilen esaslara uyulup uyulmadığını denetlemek ve ihlali durumunda idari yaptırım uygulamakla,

b) Yetki devri yapılan kurum ve kuruluşların talepleri ve/veya gerekli görülmesi halinde koordinasyon ve işbirliği içinde çalışmakla,

c) Yetki devri yapılmış kurumların faaliyetleri sebebiyle oluşan çevresel gürültüyü denetlemek ve idari yaptırım uygulamakla,

ç) Yetki talebinde bulunan kurum ve kuruluşların taleplerini değerlendirip Bakanlığa iletmek, yetki devri yapılan kurum ve kuruluşların yetkileri çerçevesinde çalışıp çalışmadığını denetlemek, yetkilerini yerine getirmeyenleri tespit ederek Bakanlığa bildirmekle,

d) İlde 2872 sayılı Çevre Kanununun 14 üncü maddesine istinaden yapılan denetim ve idari yaptırımların sonuçlarını Bakanlığa iletmekle,

e) Bu Yönetmeliğin ekindeki [Ek-VII](#) Liste A ve B'de yer alan işletmeleri tespit ederek Bakanlığa bildirmekle,

f) Çevre denetim birimini kuran ve yetki devri yapılmış belediyelerin belediye sınırı ve mücavir alanı dışındaki alanlar ile yetki devri yapılmış il özel idareleri dışındaki alanlarda bu Yönetmeliğin ekindeki [Ek-VII](#) Liste B de yer alan işletmeler için gürültü kontrol izin belgesini vermek, gürültü kontrol izin belgesini yenilemek, bu çerçevede işletmeleri denetlemek, bu Yönetmelikte belirtilen esaslara aykırı davranılması halinde gerekli yaptırımın uygulanmasını sağlamak ve gerekirse gürültü kontrol izin belgesini iptal etmekle,

g) İlde ulusal ve yerel milli ve dini kutlamalar ve özel günlerde yapılacak faaliyetler için bu Yönetmelik çerçevesinde getirilen yasaklara istisna getirmekle, istisna kapsamında alınan kararları kamuoyuna duyurmakla,

yetkili ve sorumludur.

Mahalli idarelerce alınacak önlemler

MADDE 7 – (1) İl özel idareleri;

a) Belediye sınırları ve mücavir alan dışında 14/7/2005 tarihli ve 2005/9207 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla yürürlüğe konulan İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatına İlişkin Yönetmelik veya diğer mevzuat kapsamında bu Yönetmeliğin ekindeki [Ek-VII](#)'de yer alan işletmeler için verilecek ruhsatlarda akustik raporu esas almakla,

b) Belediye sınırları ve mücavir alan dışında yetki devri yapılmış il özel idareleri bu Yönetmeliğin ekindeki [Ek-VII](#) Liste B'de yer alan işletmeler için gürültü kontrol izin belgesini vermek, gürültü kontrol izin belgesini yenilemek, bu çerçevede işletmeleri denetlemek, bu Yönetmelikte belirtilen esaslara aykırı davranılması halinde gerekli yaptırımın uygulanmasını sağlamak ve gerekirse gürültü kontrol izin belgesini iptal etmekle,

c) Belediye sınırları ve mücavir alan dışında; yapıların mimari projelerinde ve yapı ruhsatlarında bu Yönetmeliğin 28 inci maddesinde belirtilen şartların aranmasıyla,

ç) Stratejik Gürültü Haritaları ve Eylem Planları ile ilgili olarak;

1) Belediye sınırları ve mücavir alan dışında gürültü haritalarının hazırlanmasında gerekli olan, gürültü kaynakları dışındaki tüm verileri toplamak ve belirleyeceği esaslar çerçevesinde gürültü haritası hazırlamakla sorumlu kurum ve kuruluşların kullanımına açmakla,

2) Belediye sınırları ve mücavir alan dışındaki gürültü haritası hazırlanan alanlarda mevcut veya ileriye yönelik projelendirme veya başka bir yatırımı gerçekleştirme konusunda çalışması olabilecek ilgili tüm kurum ve kuruluşların görüşlerini almakla,

3) Belediye sınırları ve mücavir alan dışında 8 inci maddenin birinci fıkrasının (ç) bendinin (3) ve (5) numaralı alt bendine istinaden gürültü haritaları hazırlanan kaynakların; yakınındaki limanlar ile bu Yönetmeliğin ekinde yer alan [Ek-VII](#)'de belirtilen endüstri tesislerinin bulunduğu alanlar için ayrı ayrı gürültü haritalarını ve bu gürültü haritalarının kapsadığı alanların eylem planlarını hazırlamakla,

4) Belediye sınırları ve mücavir alan dışındaki alan için hazırlanan eylem planlarını kamuoyu görüşüne açmakla,

5) Belediye sınırları ve mücavir alan dışındaki alan için hazırlanan gürültü haritalarının ve eylem planlarının nihai hali hakkında kamuoyuna bilgi vermekle ve Bakanlığa göndermekle,

ilgili hususlarda gerekli önlemleri alır.

(2) Belediyeler;

a) 2872 sayılı Çevre Kanunu gereği yetki devri yapılan belediyeler, belediye sınırları ve mücavir alan içinde gürültü kaynaklarını programlı, programsız veya şikâyetlere istinaden gerektiğinde diğer mevzuat kapsamında yetkili kılınan kurum kuruluşların da desteğini alarak, bu Yönetmelikte getirilen esaslara uyulup uyulmadığını denetlemek ve ihlali durumunda idari yaptırım uygulamakla,

b) Yetki devri yapılmış belediyeler; belediye sınırları ve mücavir alan içinde yapılan denetim sonuçlarını İl Çevre ve Orman Müdürlüklerine göndermekle,

c) Belediye sınırları ve mücavir alan içinde ilgili belediye; yapıların mimari projelerinde ve yapı ruhsatlarında 28 inci maddede belirtilen şartların aranmasıyla,

ç) İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatına ilişkin Yönetmelik veya diğer mevzuat kapsamında bu Yönetmeliğin ekindeki [Ek-VII](#)'de yer alan işletmeler için verilecek ruhsatlarda akustik raporu esas almakla,

d) Yetki devri yapılmış belediye; belediye sınırları ve mücavir alan içinde bu Yönetmeliğin ekindeki [Ek-VII](#) Liste B'de yer alan işletmeler için gürültü kontrol izin belgesini vermek, gürültü kontrol izin belgesini yenilemek, bu çerçevede işletmeleri denetlemek, bu Yönetmelikte belirtilen esaslara aykırı davranılması halinde gerekli yaptırımın uygulanmasını sağlamak ve gerekirse gürültü kontrol izin belgesini iptal etmekle,

e) Stratejik Gürültü Haritaları ve Eylem Planları ile ilgili olarak;

1) Belediye sınırları ve mücavir alan içinde gürültü haritası hazırlanacak yerleşim alanlarını Bakanlık merkez ve taşra teşkilatı ile koordinasyon ve işbirliği içinde belirlemekle,

2) Belediye sınırları ve mücavir alan içindeki yerleşim alanlarının, gürültü haritalarının hazırlanmasında gerekli olan, gürültü kaynakları dışındaki tüm verileri toplamak ve belirleyeceği esaslar çerçevesinde gürültü haritası hazırlamakla sorumlu kurum ve kuruluşların kullanımına açmakla,

3) Belediye sınırları ve mücavir alan içinde gürültü haritası hazırlanacak yerleşim alanlarında yer alan; karayolu, tramvay ile yerüstünden geçen metro yolları trafiği, limanlar ve bu Yönetmeliğin ekinde yer alan [Ek-VII](#)'deki endüstri tesisleri ve/veya atölye-imalathane- eğlence yerleri ve benzeri gürültü kaynaklarının bulunduğu alanlar için ayrı ayrı gürültü haritalarının hazırlanmasıyla,

4) Belediye sınırları ve mücavir alan içindeki gürültü haritası hazırlanan yerleşim alanlarında mevcut veya ileriye yönelik projelendirme veya başka bir yatırımı gerçekleştirme konusunda çalışması olabilecek ilgili tüm kurum ve kuruluşların görüşlerini almakla,

5) Belediye sınırları ve mücavir alan içindeki gürültü haritası hazırlanan yerleşim alanında 8 inci maddede yetkili kılınan kurum kuruluş tarafından hazırlanan gürültü haritalarının da göz önünde bulundurularak; karayolları, demiryolları, tramvay ile yerüstünden geçen metro yolları, havaalanları, limanlar ve bu Yönetmeliğin ekinde yer alan [Ek-VII](#)'deki endüstri tesisleri ve/veya eğlence yerleri, imalathane ve benzeri gürültü kaynaklarının bulunduğu alanları kapsayan eylem planlarını hazırlamakla,

6) Belediye sınırları ve mücavir alan içindeki yerleşim alanı için hazırlanan eylem planlarını kamuoyu görüşüne açmakla,

7) Belediye sınırları ve mücavir alan içindeki yerleşim alanı için hazırlanan gürültü haritalarının ve eylem planlarının nihai hali hakkında kamuoyuna bilgi vermekle ve Bakanlığa göndermekle,

ilgili hususlarda gerekli önlemleri alır.

Kurum, kuruluş ve işletmelerce alınacak önlemler

MADDE 8 – (1) Kurum/kuruluş veya işletmeler;

a) Sağlık Bakanlığı; 13/12/1983 tarihli ve 181 sayılı Sağlık Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname gereği işitme sağlığı ve kritik sağlık etkileri göz önüne alınarak gürültüden etkilenme düzeylerinin belirlenmesi ve izlenmesine ilişkin esas ve usullerin belirlenmesiyle,

b) Diyanet İşleri Başkanlığı; dini tesislerde ses yükseltici kullanımından çevreye yayılan gürültünün kontrolüne ilişkin esasların belirlenmesiyle,

c) Fabrika, işyeri, atölye, imalathane, eğlence yeri ve ulaşım kaynaklarını planlayan ve işletenler;

1) Bu Yönetmeliğin ekinde yer alan [Ek-VII](#)'deki tesisler için gürültü kontrol izin belgesi almakla ve yenilemekle,

2) Bu Yönetmeliğin yürürlüğe giriş tarihinden sonra, kapasite artırımı hariç kurulması planlanan ve Yönetmeliğin [Ek-VII](#) sinde yer alan tesisler ile 18, 19, 20 ve 21 inci maddelerinde yer alan ulaşım kaynakları için hazırlanacak çevresel etki değerlendirme raporu veya proje tanım dosyasının gürültü ile ilgili bölümünün bu Yönetmelikte yer alan esaslar çerçevesinde hazırlanmasını sağlamakla,

3) Bu Yönetmeliğin ekindeki [Ek-VII](#) Liste A ve B de yer almayan izne tabi olmayan fabrika, işyeri, imalathane ve atölyeler ile eğlence yerleri ve benzeri yerlerle ilgili işyeri açma ve çalışma ruhsatı safhasında ve/veya programlı, programsız veya şikâyete istinaden yapılacak denetimlerde, yetkili idarenin talebine istinaden çevresel gürültü düzeyi değerlendirme raporu hazırlamakla,

4) Sanayi tesisi, atölye, imalathane, eğlence yeri ve benzeri işletmeciler ile liman işletmecileri; bu alanların gürültü haritalarının hazırlanmasından sorumlu kurum ve kuruluşun talebi halinde istenen verileri belediyeye veya il özel idarelerine iletmekle,

ç) Ulaştırma Bakanlığı;

1) Devlet yolları ve otobanlardan, ana karayolları sınıfına giren karayollarını, ana demiryolları ve havaalanlarını belirleyip listesini Bakanlığa bildirmekle,

2) Yerleşim alanları içindeki devlet yolları ve otobanlar için gürültü haritası hazırlanmasında gerekli olacak verileri Belediyeye iletmekle,

- 3) Yerleşim alanı dışında devlet yolları ve otopanlardan, ana karayolları sınıfına giren karayollarının gürültü haritasını hazırlamakla,
  - 4) Yerleşim alanı dışında; ana karayolu, ana demiryolu ve ana havaalanı yakınındaki alanlarda yer alan devlet yolları ve otopanların gürültü haritasını hazırlamakla,
  - 5) Yerleşim alanı içinde ve dışında yer alan ana demiryolları ve ana havaalanlarının gürültü haritasını hazırlamakla,
  - 6) Yerleşim alanı içinde ve dışında; ana karayolu, ana demiryolu ve ana havaalanı yakınındaki alanlarda yer alan ve sorumluluk alanına giren demiryollarının ve havaalanlarının gürültü haritasını hazırlamakla,
  - 7) Planlanan karayolları, demiryolları ve havaalanları için mevcut veya ileriye yönelik projelendirme veya başka bir yatırım gerçekleştirme konusunda çalışması olabilecek ilgili tüm kurum ve kuruluşların görüşlerini almak, bu görüşler çerçevesinde gürültü kontrol önlemlerine ilişkin programlar hazırlamakla,
  - 8) Gürültü haritalarının nihai hali hakkında kamuoyuna bilgi vermekle ve Bakanlığa göndermekle,
- ilgili hususlarda gerekli önlemleri alır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Kaynakların Ses Düzeyleri

Kara yolu araçlarında uyulması gereken şartlar

MADDE 9 – (1) Motorlu kara yolu araçları aşağıdaki esaslara uyar.

a) Motorlu kara yolu araçlarının kara yoluna uygunluğu ve teknik esasları 13/10/1983 tarihli ve 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 29 uncu maddesi uyarınca; araçların, yapım ve kullanım bakımından kara yolu yapısına ve trafik güvenliğine uyması zorunludur. Bununla ilgili alt düzenleyici işlemlerin belirlenmesini Sanayi ve Ticaret Bakanlığı yapar.

b) Kamuya açık yerlerde çalıştırılan motorlu kara yolu taşıtlarının dış gürültü düzeyi ve egzoz sistemleri ile ilgili olarak 30/11/2000 tarihli ve 24246 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Motorlu Araçların Dış Gürültü Emisyonları ve Egzoz Sistemleri ile ilgili Tip Onayı Yönetmeliği (70/157/AT) kapsamında getirilen esaslar sağlanır.

c) Motorlu kara yolu araçlarının kornaları gibi sesli uyarı cihazları ile ilgili olarak, 1/5/1999 tarihli ve 23682 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Motorlu Araçların Sesli İkaz Cihazları ve Bunların Takılması ile ilgili Tip Onayı Yönetmeliği (70/388/AT) kapsamında getirilen esasların sağlanması zorunludur. Geçiş üstünlüğüne haiz taşıtlara 18/7/1997 tarihli ve 23053 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Kara Yolları Trafik Yönetmeliğininin 141 inci maddesi uygulanır.

ç) Tekerlekli tarım veya orman traktörlerinin dış gürültü düzeyleri ile ilgili olarak, 13/6/2002 tarihli ve 24784 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Tekerlekli Tarım veya Orman Traktörlerinin Bazı Parçaları ve Özellikleri ile ilgili Tip Onayı Yönetmeliği (74/151/AT) kapsamında getirilen esaslar sağlanır.

d) İki veya üç tekerlekli motorlu kara yolu araçlarının dış gürültü düzeyleri ile ilgili olarak, 18/7/2003 tarihli ve 25172 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan İki veya Üç Tekerlekli Motorlu Araçların Bazı Aksam ve Özellikleri ile ilgili Tip Onayı Yönetmeliği (97/24/AT) eki Dokuzuncu Kısımda getirilen esaslar sağlanır.

Demir yolu ulaşım araçlarında uyulması gereken şartlar

MADDE 10 – (1) Banliyö ve şehirlerarası trenler ile ağır ve hafif metroların dış gürültü düzeyleri ile yolcu ve tren çalışanlarının kulak sağlığı ve konforu açısından iç gürültü ve vagon içi titreşim düzeylerine ilişkin düzenlemeleri 9/4/1987 tarihli ve 3348 sayılı Ulaştırma Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun hükümleri uyarınca Ulaştırma Bakanlığı yapar.

Hava yolu ulaşım araçlarında uyulması gereken şartlar

MADDE 11 – (1) Türk sicilindeki ve yabancı ülke sicilindeki hava yolu araçlarının iç ve dış trafiğe açık hava alanlarımıza iniş ve kalkış yapabilmeleri için hava alanı araçlarının dış gürültü düzeyleri ile yolcu ve hava aracı çalışanlarının kulak sağlığı ve konforu açısından iç gürültü ile araç içi titreşim düzeylerine ilişkin düzenlemeleri 3348 sayılı Ulaştırma Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun hükümleri uyarınca Ulaştırma Bakanlığı yapar.

Su yolu ulaşım araçlarında uyulması gereken şartlar

MADDE 12 – (1) Deniz, göl veya başka suyollarında kullanılan araçların dış gürültü düzeyleri ile yolcu ve su yolu aracı çalışanlarının kulak sağlığı ve konforu açısından iç gürültü ile araç içi titreşim düzeylerine ilişkin düzenlemeleri 10/8/1993 tarihli ve 491 sayılı Denizcilik Müsteşarlığının Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Hükümünde Kararname hükümleri uyarınca Denizcilik Müsteşarlığı yapar.

Açık alanda kullanılan ekipmanlarda uyulması gereken şartlar

MADDE 13 – (1) Açık alanda kullanılan ekipmanların gürültü düzeyi, 22/1/2003 tarihli ve 25001 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Açık Alanda Kullanılan Teçhizat Tarafından Oluşturulan Çevredeki Gürültü Emisyonu ile ilgili Yönetmelik (2000/14/AT) hükümlerine tabidir. Açık alanda kullanılan ancak söz konusu yönetmelikte yer almayan ekipmanlarla ilgili düzenlemeleri 3143 sayılı Sanayi ve Ticaret Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun hükümleri uyarınca Sanayi ve Ticaret Bakanlığı yapar.

Ev aletlerinde uyulması gereken şartlar

MADDE 14 – (1) Ev ekipmanlarının gürültü düzeyi, 26/2/2003 tarihli ve 25032 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Ev Aletlerinden Çevreye Yayılan Gürültüye İlişkin Tebliğ TRKGM: 2003/2 (86/594/AET) hükümlerine tabidir. Ev işlerinde kullanılan, ancak söz konusu tebliğde yer almayan elektrikli veya elektriksiz aletlerle ilgili düzenlemeleri 3143 sayılı Sanayi ve Ticaret Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun hükümleri uyarınca Sanayi ve Ticaret Bakanlığı yapar.

Sanayi tesislerinde kullanılan alet, ekipman ve makinelerde uyulması gereken şartlar

MADDE 15 – (1) Sanayi tesislerinde kullanılan alet, ekipman ve makinelerde 5/6/2002 tarihli ve 24776 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Makina Emniyeti Yönetmeliğinde (98/37/AT) verilen esaslar sağlanır. Sanayi tesislerinde kullanılan alet, ekipman ve makinelerin ses gücü düzeyleri ile ilgili düzenlemeleri 3143 sayılı Sanayi ve Ticaret Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun hükümleri uyarınca Sanayi ve Ticaret Bakanlığı yapar. Sanayi tesislerinde çalışanların kulak sağlık ve konforu açısından maruz kaldıkları gürültü ve titreşim düzeyleri için; 23/12/2003 tarihli ve 25325 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Gürültü Yönetmeliği ile 23/12/2003 tarihli ve 25325 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Titreşim Yönetmeliğinde getirilen esaslar sağlanır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Çevresel Gürültü Esas ve Kriterleri

Çevresel gürültü göstergeleri ve bu göstergelerin uygulanması

MADDE 16 – (1) Çevresel gürültü göstergelerinin seçimine ve bu göstergelerin uygulanmasına ilişkin esaslar aşağıda belirtilmiştir:

a) Gürültü haritaları ve bunların revizyonu çalışmalarında Ek-I-1.1.1 ve Ek-I-1.1.2 de verilen L_{gag} ve L_{gece} gürültü göstergeleri kullanılır.

b) Akustik planlama, akustik gölge bölgeleme çalışmaları için L_{gag} ve L_{gece} gürültü göstergeleri dışında başka gürültü göstergeleri kullanılabilir.

c) (a) ve (b) bentleri dışındaki özel durumlar için Ek-I-1.2 de listelenen ilave gürültü göstergeleri kullanılabilir.

Değerlendirme yöntemleri

MADDE 17 – (1) Çevresel gürültü düzeylerinin değerlendirilmesine ilişkin yöntemler aşağıda belirtilmiştir:

a) [Ek-I](#)'de tanımlanan çevresel gürültü göstergeleri [Ek-II](#)'de belirtilen değerlendirme yöntemleri aracılığı ile belirlenir.

b) Mevcut gürültü düzeyinin toplum üzerindeki etkilenme derecesi ve gürültünün günlük yaşamda çeşitli eylemler üzerinde olabilecek zararlı etkileri [Ek-III](#)'de verilen doz-etki ilişkisi kullanılarak tespit edilir. Doz-etki ilişkisine ait etkilenme analizine dair kılavuz Sağlık Bakanlığının uygun görüşü alınarak Bakanlıkça hazırlanır.

Kara yolu çevresel gürültü kriterleri

MADDE 18 – (1) Kara yolundan çevreye yayılan gürültü düzeyi ve gürültünün önlenmesine ilişkin sınır değerler bu Yönetmeliğin ekindeki [Ek-VIII Tablo-1](#)'de belirtilmiştir. Karayollarından kaynaklanan çevresel gürültü düzeyi bu Yönetmeliğin ekindeki [Ek-VIII](#)'de yer alan Tablo-1'deki sınır değerleri aşamaz.

Raylı sistem çevresel gürültü kriterleri

MADDE 19 – (1) Raylı sistemlerden kaynaklanan gürültü düzeyi ve gürültünün önlenmesine ilişkin kriterler aşağıda belirtilmiştir:

a) Raylı ulaşım sistemlerinden çevreye yayılan gürültü düzeyi L_{gündüz} 65 dBA, L_{akşam} 60 dBA ve L_{gece} 55 dBA sınır değerlerini aşamaz.

b) Hafif raylı sistemlerin yer altından geçtiği kapalı alanlar ile yer üstünden geçtiği alanlarda; bekleme, iniş ve biniş platformlarında, istasyonlarda ve havalandırma kanallarında zaman dilimine bağlı olarak oluşabilecek Leq cinsinden çevresel gürültü sınır değerleri bu Yönetmeliğin ekindeki [Ek-VIII](#)'de yer alan Tablo-2'deki değerleri aşamaz.

c) Hafif raylı sistemlerin yer altından geçtiği yerlerde istasyon boş iken 500 Hz'de maksimum çınlama süresi proje hedef değeri için 1.4, kabul değeri için ise 1.6 saniye olmalıdır. Kent içi ve dışında hafif raylı ulaşım sisteminin gürültüye hassas alanlardan geçtiği yerlerde gürültü perdeleme teknikleri dikkate alınarak etkin ve uygulanabilir önlemler alınır.

Hava alanları çevresel gürültü kriterleri

MADDE 20 – (1) Hava alanlarından çevreye yayılan gürültü düzeyi ve gürültünün önlenmesine ilişkin kriterler aşağıda belirtilmiştir.

a) Havaalanlarından çevreye yayılan gürültü düzeyi bu Yönetmeliğin ekindeki [Ek-VIII](#)'de yer alan Tablo-3'te verilen sınır değerleri aşamaz.

b) Helikopter iniş pistlerinden çevreye yayılan gürültü düzeyi Lgündüz 65 dBA, Lakşam 60 dBA ve Lgece 55 dBA sınır değerlerini aşamaz.

c) Yılda elli binden fazla iniş/kalkışın yapıldığı hava alanlarında Ulaştırma Bakanlığı tarafından; havaalanı çevresinde yer alan gürültüye hassas yapı ve mekânlarda Tablo-3'te getirilen çevresel gürültü düzeyini tespit etmek amacıyla gürültü ölçüm/kontrol/izleme sistemi kurulur.

Su yolları için çevresel gürültü kriterleri

MADDE 21– (1) iskele, liman ve benzeri yerler ile deniz, göl, boğaz, nehir gibi su yollarında kullanılan ulaşım araçlarından çevreye yayılan gürültü düzeyi aşağıda belirtilmiştir:

a) iskele, liman ve benzeri yerler ile deniz, koy, göl, boğaz, nehir gibi suyollarında kullanılan ulaşım araçlarından yayılan çevresel gürültü düzeyi Lgündüz 65 dBA, Lakşam 60 dBA ve Lgece 55 dBA sınır değerlerini aşamaz.

b) iskele, liman ve benzeri yerler ile deniz, koy, göl, boğaz, nehir gibi suyollarında kullanılan araçlarda elektronik olarak yükseltilmiş müzik yayını yapılması sonucu yayılan çevresel gürültü düzeyi bu maddede verilen sınır değeri en fazla gündüz zaman dilimi için 5 dBA, akşam zaman dilimi için 3 dBA aşabilir.

Endüstriyel tesisler, işletmeler ve işyerleri için çevresel gürültü kriterleri

MADDE 22 – (1) Endüstriyel tesisler, atölye imalathane ve işyerlerinden çevreye yayılan gürültü düzeyine ilişkin kriterler aşağıda belirtilmiştir:

a) Her bir endüstri tesisinden çevreye yayılan gürültü düzeyi bu Yönetmeliğin ekindeki [Ek-VIII](#)'de yer alan Tablo-4'te verilen sınır değerleri aşamaz.

b) Her bir işyeri, atölye, imalathane ve benzeri işletmelerin faaliyetleri sırasında çevreye yayılan çevresel gürültü düzeyi Leq gürültü göstergesi cinsinden arka plan gürültü düzeyini 5 dBA'dan fazla aşamaz.

c) Birden fazla işyerleri, atölye imalathane ve benzeri işletmelerin bulunduğu alanlar ile Organize veya İhtisas Sanayi Bölgesinden çevreye yayılan toplam çevresel gürültü düzeyi, arka plan gürültü düzeyini Leq gürültü göstergesi cinsinden 7-10 dBA aralığından fazla aşamaz. Toplam çevresel gürültü düzeyi; gürültüye maruz kalınan alandaki etkilenen kişi sayısı, gürültü kaynağı ile gürültüye hassas yapılar arasındaki mesafe ve benzeri faktörler göz önünde bulundurularak yetki devri yapılan belediye sınırları ve mücavir alan içinde ilgili belediye, dışında ise yetki devri yapılan il özel idarelerince; yetki devri yapılmadığı takdirde il Çevre ve Orman Müdürlüğü tarafından belirlenir.

ç) Endüstri tesislerinin faaliyetleri sonucunda oluşan çevresel gürültü düzeyindeki tonal değişimlerde 5 dBA'lık, ani değişimlerde ise TS ISO 9315 standardına göre düzey ayarlaması yapılır.

d) Endüstri tesisleri ile bunların dışında kalan işletme ve işyerlerinin faaliyeti sonucu oluşabilecek darbe gürültüsü LCmax gürültü göstergesi cinsinden 100 dBC'yi aşamaz.

Şantiye alanları için çevresel gürültü kriterleri

MADDE 23 – (1) Şantiye alanlarından çevreye yayılan gürültü düzeyi ve gürültünün önlenmesine ilişkin kriterler aşağıda belirtilmiştir:

a) Şantiye alanındaki faaliyet türlerinden çevreye yayılan gürültü düzeyi bu Yönetmeliğin ekindeki [Ek-VIII](#)'de yer alan [Tablo-5](#)'te verilen sınır değerleri aşamaz.

b) Konut bölgeleri içinde ve yakın çevresinde gerçekleştirilen şantiye faaliyetleri gündüz zaman dilimi dışında akşam ve gece zaman dilimlerinde sürdürülemez.

c) Kamu yararı gerektiren baraj, köprü, tünel, otoyol, şehir içi anayol, toplu konut ve benzeri projelerin inşaat faaliyetleri ile şehir içinde gündüz trafiği engelleyecek inşaat faaliyetleri gündüz zaman diliminde çalışmamak koşuluyla [Ek-VIII](#)'de yer alan [Tablo-5](#)'teki gündüz değerlerinden akşam için 5 dBA, gece için 10 dBA çıkartılarak elde edilen sınır değerlerin sağlanması şartıyla, İl Çevre ve Orman Müdürlüğü'nün görüşü alınarak yetkili idare tarafından verilen izin çerçevesinde sürdürülebilir.

ç) Şantiye faaliyeti sonucunda oluşan çevresel gürültü düzeyindeki tonal değişimlerde 5 dBA'lık, ani değişimlerde ise TS ISO 9315 standardına göre düzey ayarlaması yapılır.

d) Şantiye faaliyeti sonucu oluşabilecek darbe gürültüsü, LCmax gürültü göstergesi cinsinden 100 dBC'yi aşamaz.

e) Faaliyet sahibi tarafından şantiye alanında; inşaatın başlama, bitiş tarihleri ve çalışma periyotları ile büyükşehir belediyesi ve/veya il/ilçe belediyesinden alınan izinlere ilişkin bilgiler inşaat alanında herkesin kolayca görebileceği bir tabelada gösterilir.

f) Tatil beldelerinde ve turistik alanlarda gerçekleştirilen tüm şantiye faaliyetleri büyükşehir belediyesi ve/veya il/ilçe/ilk kademe belediyesinin kararı doğrultusunda hafta sonları veya bir kaç ay süre ile tamamen durdurulabilir.

Rekreasyon ve eğlence yerlerinin çevresel gürültü kriterleri

MADDE 24 – (1) Elektronik olarak müzik yayını yapan eğlence yerleri ve rekreasyon alanlarından kaynaklanan çevresel gürültü düzeyi aşağıda belirtilmiştir:

a) Çok hassas kullanımların bulunduğu alanlarda; elektronik olarak yükseltilmiş ses kaynağı bulunan, üzeri ve etrafı fiziksel olarak açık ve/veya yarı açık olan bahçeli gazino, dans salonları, lunaparklar, animasyon ve eğlence merkezleri, fuar, piknik yerleri, açık hava sinemaları, lokantalar, kahvehane ve dükkânlar gibi kamuya açık yerler ile diskotek, kulüpler, barlar, restoran ve düğün salonları gibi kapalı ve/veya yarı açık olan yerlerden çevreye yayılan çevresel gürültü düzeyi, Leq gürültü göstergesi cinsinden arka plan gürültü düzeyini 5 dBA'dan ve 7 dBC'den daha fazla aşamaz. Çok ve orta derecede hassas kullanımların içinde ise arka plan gürültü düzeyinin sağlanması gerekir.

b) Birden fazla eğlence yerinin bulunduğu alanlardan çevreye yayılan toplam gürültü düzeyi, çok hassas kullanım alanı dışında arka plan gürültü düzeyini Leq gürültü göstergesi cinsinden 7-10 dBA aralığından fazla aşamaz. Toplam çevresel gürültü düzeyi; gürültüye maruz kalınan alandaki etkilenen kişi sayısı, gürültü kaynağı ile gürültüye hassas yapılar arasındaki mesafe ve benzeri faktörler göz önünde bulundurularak yetki devri yapılan belediye sınırları ve mücavir alan içinde ilgili belediye, dışında ise yetki devri yapılan il özel idarelerince; yetki devri yapılmadığı takdirde il Çevre ve Orman Müdürlüğü tarafından belirlenir.

c) Bu maddede yer alan eğlence yerlerinden elektronik olarak yükseltilmiş müzik yayını sonucu oluşan çevresel gürültü düzeyindeki tonal değişimlerde 5 dB'lik, düzey ayarlaması yapılır.

ç) Yukarıda belirtilen kapalı eğlence yerlerinin dış giriş kapılarının üzerine "Dikkat: İçerideki ses düzeyi insan sağlığına zararlıdır." şeklinde ışıklı ikaz levhalarının asılması zorunludur.

d) Bu maddede belirtilen eğlence yerlerinde gürültüden etkilenme düzeyinin işitme sağlığı ve kritik sağlık etkilerinin değerlendirilmesi ve izlenmesi 8 inci maddenin birinci fıkrasının (a) bendi çerçevesinde yapılır.

e) Bu maddede belirtilen işletmelerin oluşturduğu çevresel gürültüye maruz kalan kişilerin ve yaşanan şikâyetlerin yoğunluğu göz önünde bulundurularak yetkili otorite tarafından Mahalli Çevre Kurul kararı doğrultusunda çalışma saati sınırlamasına, canlı müzik yayınının kaldırılması gibi faaliyet türünün değiştirilmesine, kaynakların belirlenen başka alanlara taşınmasına karar verilir.

f) Bu maddede belirtilen esasların sağlanıp sağlanmadığı yetkili idarenin belirleyeceği sürelerde sunulacak Çevresel Gürültü Düzeyi Değerlendirme Raporu ve/veya yetkili idare koordinasyonunda diğer mevzuat kapsamında yetkili kılınan kurum kuruluşların da desteği alınarak yapılacak denetimler çerçevesinde kontrol edilir.

g) Birden fazla eğlence yerinin bulunduğu alanlarda, yetkili otorite tarafından gerekli görülmesi halinde yukarıda sıralanan esasların dışında ayrıca çevresel gürültü düzeyinin kontrol altına alınması amacıyla periyodik olarak veya gerekli görülmesi halinde gürültü düzeyinin sürekli ölçülmesine yönelik sistem kurulur veya kurdurulur.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Çevresel Titreşim Esas ve Kriterleri

Yapılarda çevresel titreşim kriterleri

MADDE 25 – (1) Çeşitli titreşim kaynaklarının neden olacağı çevresel titreşimin kontrol altına alınmasına ilişkin esaslar aşağıda belirtilmiştir:

a) Maden ve taş ocakları ile benzeri faaliyette bulunulan alanlardaki patlatmaların çevredeki çok hassas kullanımlarda oluşturduğu zemin titreşim düzeyi bu Yönetmeliğin ekindeki [Ek-VIII](#)'de yer alan [Tablo-6](#)'da verilen sınır değerleri aşamaz.

b) İnşaatlarda kazık çakma ve benzeri titreşim oluşturacak uygulamalar ile ağır inşaat makinelerinin neden olacağı titreşimlerin çevrelerindeki çok hassas kullanımlarda oluşturacağı titreşim düzeyi bu Yönetmeliğin ekindeki [Ek-VIII](#)'de yer alan [Tablo-7](#)'de verilen sınır değerleri aşamaz.

c) Konut ve ofis olarak kullanılan binalarda, elektrik motoru, pompa, fan gibi makine ve teçhizatın sebep olacağı titreşimler bu Yönetmeliğin ekindeki [Ek-VIII](#)'de yer alan [Tablo-8](#) de verilen sınır değerlerini aşamaz. Bu değerlerin üzerinde titreşim oluşturan makine ve teçhizat için, başta titreşim yalıtımı olmak üzere gerekli teknik önlemler alınarak, binada ölçülen titreşimler sınır değerlerin altına indirilir. Çok hassas kullanımların yakınında bulunan demir yolu ve kara yolu ulaşım araçları ile sanayi tesislerinin çok hassas kullanımlarda yaratacağı titreşimler için de bu sınır değerler kullanılır.

ALTINCI BÖLÜM

Gürültüye Hassas Kullanımların Bulunduğu Alanlar İçin Esas ve Kriterler

Gürültüye hassas kullanımlar için gürültü kontrolü

MADDE 26 – (1) Gürültüye hassas kullanımlardaki çevresel gürültü esasları aşağıda belirtilmiştir.

a) Mevcut yapılarda; tesisat dairelerinde veya yapı içinde veya dışında herhangi bir yerde bulunan soğutma fanı, iklimlendirme sistemleri, hava kanalları, temiz ve pis su tesisatı, jeneratör, hidrofor, kompresör, yakma kazanı, asansör, çöp bacaları ve benzeri kaynaklardan; ortak bölme elemanları, ara döşemeler, tavan ve bitişik duvarlar veya hava aracılığıyla hassas kullanımlara iletilen gürültü düzeyi Leq gürültü göstergesi cinsinden arka plan gürültü düzeyini 5 dBA'dan fazla aşamaz.

b) Gürültüye hassas kullanımların bitişiğinde, alt ve üstünde faaliyetini sürdüren; kamu kurum ve kuruluşları, ticari kuruluşlar, hizmet binaları, spor tesisleri, tabanca ve tüfek poligonları, alışveriş merkezleri, tedavi merkezleri, halı ve oto yıkama yerleri, depolama tesisleri, matbaalar, atölye ve imalathane ve benzeri gibi diğer gürültülü yapı ve alanlardan hassas kullanımlara iletilen gürültü düzeyi yapı içinde Leq gürültü göstergesi cinsinden ölçülen mevcut arka plan gürültü düzeyini 5 dBA'dan fazla aşamaz.

c) Dini tesislerde ses yükseltici kullanımından çevreye yayılan gürültünün kontrolüne ilişkin düzenlemeler 8 inci maddenin birinci fıkrasının (b) bendi çerçevesinde yapılır.

ç) Susturucu veya ses giderici diğer parçaları olmadan bir motorlu kara taşıtı çalıştırılmaz veya çalışmasına sebep olunmaz, bakım onarım veya diğer değiştirme amacı dışında bir motorlu araç veya motosiklet üzerindeki susturucu veya ses giderici parça çıkarılmaz, çalışamaz hale getirilemez.

d) Bir motorlu araç üzerinde veya içinde; korna veya ses çıkaran başka bir cihazın zorunlu haller dışında gürültü rahatsızlığına neden olacak şekilde çalınması yasaktır.

e) Radyo, televizyon, müzik seti ve her türlü müzik aletlerini çok hassas kullanımların bulunduğu alanlar ile toplu taşıma araçlarında çalmak yasaktır.

f) Çok hassas kullanımların bulunduğu alanlarda; yüksek sesle konuşarak, bağırarak, anons sistemleri gibi ses yükseltici araçlar kullanılarak ve darbeli düzenli veya düzensiz sesler çıkararak propaganda, reklâm, duyuru, tanıtım ve satış yapmak yasaktır.

g) Çok hassas kullanımların bulunduğu alanlarda; deniz motoru, motosiklet veya herhangi bir motorlu araçta 20.00-06.00 saatleri arasında deneme çalışmaları yapmak yasaktır.

ğ) Çok hassas kullanımların içinde ve bu kullanımlardan itibaren en az 500 metre mesafede; mekanik veya motorlu dikiş makinesi, matkap, testere, öğütücü, çim biçme makinesi, koşu bandı veya benzeri araçların 19.00-07.00 saatleri arasında çalıştırılması veya çalıştırılmasına izin verilmesi yasaktır.

h) Patlayıcı, maytap ve benzeri şeyleri kullanmak, ateşlemek gibi benzeri faaliyetlerin, çok hassas kullanımlardan itibaren en az 500 metre mesafede yapılması yasaktır. Bu mesafenin üzerindeki alanlarda söz konusu faaliyetlerden çevreye yayılan gürültü düzeyi Leq gürültü göstergesi cinsinden mevcut arka plan gürültü düzeyini 10 dBA'dan fazla aşamaz.

ı) Yangın, hava saldırısı, soygun gibi olağanüstü durumlar ve mecburi denemeler dışında, herhangi bir yangın alarmı, soygun alarmı veya sivil savunma alarmı, siren, düdük veya benzeri olağanüstü durum sinyal aletlerinin kasten çalıştırılmaları veya çalıştırılmasına izin verilmesi yasaktır. Olağanüstü durum sinyallerinin denenmesi saat 10.00'dan önce ve 20.00'den sonra olmamak şartıyla her zaman günün aynı saatinde uygulanır. Bu deneme günde bir defadan fazla yapılamaz ve otuz saniyelik süreyi geçemez. Acil durum tatbikatlarının

günün herhangi bir zamanında yapılması durumunda, yetkili makamlara bildirimde bulunularak ilgili alarm/sinyaller çalıştırılır. Bina dışında kullanılan soygun veya yangın alarmı ile motorlu araç soygun alarmları bir dakika için otomatik olarak ayarlanmadığı takdirde bunlara izin verilmez.

i) Çok hassas kullanımların bitişiğinde, alt ve üstündeki alanlarda konser, gösteri, miting, tören festival, düğün ve benzeri gibi açık hava faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi yasaktır. Orta derece hassas kullanımların bulunduğu alanlarda bu tür faaliyetlerden çevreye yayılan gürültü düzeyi Leq gürültü göstergesi cinsinden mevcut arka plan düzeyini 5 dBA'dan fazla aşamaz.

j) İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelikte yer almayan ve gürültü rahatsızlığına neden olan poligonlar ve benzeri yerlerin, bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren çok hassas kullanımların bulunduğu alanlarda kurulması yasaktır.

k) Konut içerisinde ve konut bahçesinde barındırılan evcil hayvanlar için, sahiplerince; çevreye yayılan gürültü düzeyi Leq gürültü göstergesi cinsinden mevcut arka plan gürültü düzeyini 5 dBA'dan fazla aşmayacak şekilde gerekli önlemler alınır.

YEDİNCİ BÖLÜM

Planlama Aşamasında Temel Kriterler

Gürültüye maruz kalma kategorileri

MADDE 27 – (1) Planlama aşamasında uygun alanların tespitinde aşağıda verilen gürültüye maruz kalma kategorileri dikkate alınır:

a) Kategori A (Lgündüz cinsinden <55 dBA) Alanı: Planlama kararlarında, gürültüye çok hassas mevcut veya planlanan kullanımlar göz önüne alınarak mevcut sessizliği koruyacak şekilde gürültüye karşı önlemler alınır. Bu kategorinin en üst düzeyindeki gürültü rahatsızlık verici derecede değildir.

b) Kategori B (Lgündüz cinsinden 55- 64 dBA) Alanı: Planlama kararlarında çok ve orta derecede kullanımları korumak amacıyla, planlama izni verilirken arka plan gürültü düzeyinin göz önüne alınması gerekir. Gerekli durumlarda gürültüye karşı önlemler alınır.

c) Kategori C (Lgündüz cinsinden 64-74 dBA) Alanı: Planlama kararı normalde verilmez. Ancak kamu yararı gerektiren hallerde, daha sessiz bir yer bulunamaması nedeniyle izin verilmek zorunda kalınması halinde arka plan gürültü düzeyi göz önünde bulundurularak gürültüye karşı önlemler alınır.

ç) Kategori D (Lgündüz cinsinden >74 dBA) Alanı: Planlama kararı verilmez. Gürültüye duyarsız kullanımlar için durum incelenerek yapıların gürültü engeli oluşturacak biçimde düzenlenmesi halinde izin verilebilir.

Planlama aşamasında uyulması zorunlu kriterler

MADDE 28 – (1) Planlama aşamasındaki faaliyetler için uyulması zorunlu kriterler aşağıda belirtilmiştir:

a) Bu Yönetmeliğin yürürlüğe giriş tarihinden sonra inşa edilecek yapıların mimari projelerinde, yapı tiplerine bağlı olarak bu Yönetmeliğin ekindeki [Ek-VIII](#)'de yer alan [Tablo-9](#)'da verilen sınır değerlerin sağlanması zorunludur.

b) Planlama aşamasında; ulaşım, sanayi, imalathane, atölye, eğlence yeri ve benzeri gibi planlanan faaliyetin çevresinde bulunan mevcut yerleşimler ve yapılar, imar planlarına göre gelecekteki durumları göz

önüne alınarak 27 nci maddede verilen kategorilere göre değerlendirilir, uygun olmayan durum varsa faaliyete izin verilmez.

c) Çevre Düzeni Planları, Nazım İmar Planları ve Uygulama İmar Planlarının hazırlanması aşamasında alanda akustik planlamanın yapılabilmesi ve yerleşim alanları içindeki sakin alan ve açık arazideki sakin alanların oluşturulması için gürültü haritaları ve eylem planlarının plan eki olarak istenmesi ve plan kararlarına esas olması zorunludur.

ç) Hastane, okul, park, kamp, sayfiye yerleri, konut, otel, huzurevleri ve benzeri gibi gürültüye hassas alan ve yapıların bulunduğu yerlerde daha sakin çevre oluşturabilmek için ilgili kurum kuruluşların da görüşü alınarak belediye sınırları ve mücavir alan içinde belediye, belediye sınırları ve mücavir alan dışında ise yetki devri yapılan il özel idarelerince; yetki devri yapılmadığı takdirde il Çevre ve Orman Müdürlüğünce ek sınırlayıcı önlemler alınabilir. Bu çerçevede; bölgede kurulacak yeni bir gürültü kaynağında çevresel gürültü düzeyi ile ilgili geçici veya sürekli sınırlandırma kararları alınabilir veya yeni işletmenin bu bölge içinde kurulmasına izin verilmeyebilir.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Stratejik Gürültü Haritalama Esas ve Kriterleri

Stratejik gürültü haritalama esasları

MADDE 29 – (1) Stratejik gürültü haritalarının hazırlanmasında aşağıdaki esaslara uyulur:

a) En geç 30/6/2013 tarihine kadar;

- 1) İki yüz elli binden fazla yerleşik nüfusu olan yerleşim alanları,
- 2) Yılda altı milyondan fazla aracın geçtiği ana kara yolları,
- 3) Yılda altmış binden fazla trenin geçtiği ana demir yolları,
- 4) Yılda elli binden fazla hareketin gerçekleştiği ana hava alanları,

için bir önceki takvim yılındaki durumu gösteren stratejik gürültü haritaları hazırlanır.

b) En geç 30/6/2011 tarihine kadar ve daha sonra her beş yılda bir stratejik gürültü haritası hazırlanması zorunlu olan; yılda altı milyondan fazla aracın geçtiği ana kara yolları, yılda altmış binden fazla sayıda trenin geçtiği ana demir yolları, ana hava alanları ve iki yüz elli binden fazla yerleşik nüfusu olan yerleşim alanları Bakanlığa bildirilir.

c) 30/6/2018 tarihine kadar ve bu tarihten sonra her beş yılda bir;

- 1) Yüz binden fazla yerleşik nüfusu olan yerleşim alanları,
- 2) Yılda üç milyondan fazla aracın geçtiği ana kara yolları,
- 3) Yılda otuz binden fazla trenin geçtiği ana demir yolları,

için bir önceki yıldaki durumu gösteren stratejik gürültü haritaları hazırlanır.

c) En geç 30/6/2014 tarihine kadar ve daha sonra her beş yılda bir stratejik gürültü haritası hazırlanması zorunlu olan; yılda üç milyondan fazla aracın geçtiği ana kara yolları, yılda otuz binden fazla sayıda trenin geçtiği ana demir yolları ve yüz binden fazla yerleşik nüfusu olan yerleşim alanları Bakanlığa bildirilir.

d) Stratejik gürültü haritaları [Ek-IV](#) de yer alan stratejik gürültü haritalama için asgari gereksinimleri karşılayacak nitelikte hazırlanır.

e) Komşu konumda olan ülkelerin sınırlarına yakın bölgelerin stratejik gürültü haritalarının hazırlanmasında, Dışişleri Bakanlığı koordinasyonunda işbirliği yoluna gidilir.

f) Stratejik gürültü haritaları hazırlandıkları tarihten sonra en az beş yılda bir gözden geçirilir ve gerektiğinde revize edilir.

g) Bu maddenin birinci fıkrasının (a) bendinin (1) numaralı alt bendi ile (c) bendinin (1) numaralı alt bendinde verilen yerleşim alanları için hazırlanacak gürültü haritaları; kara yolu, demir yolu, hava yolu trafik gürültüsü ile limanlar, sanayi alanları, atölye-imalathane-eğlence yerleri ve benzeri işletmelerin bulunduğu alanlar için ayrı ayrı yapılacaktır.

DOKUZUNCU BÖLÜM

Eylem Planları

Eylem planları hazırlama esasları

MADDE 30 – (1) Eylem Planlarına ilişkin esaslar aşağıda belirtilmiştir:

a) Gerekmesi halinde en geç 18/7/2014 tarihine kadar;

1) Yılda altı milyondan fazla aracın geçtiği ana kara yolları, yılda altmış binden fazla trenin geçtiği ana demir yolları, ana hava limanları ve yakınındaki yerler,

2) İki yüz elli binden fazla yerleşik nüfusu olan yerleşim alanları,

için, gürültü düzeyinin azaltılması da dahil olmak üzere gürültü ile ilgili hususlar ve gürültünün etkileri ile baş etmeye yönelik eylem planlarının hazırlanmış olması gerekir. Eylem planları dâhilindeki önlemler yetkili idarenin inisiyatifi altındadır. Ancak, bu Yönetmelikte verilen sınır değerlerin aşıldığı durumlar ya da yetkili idarelerce seçilen diğer kriterler olarak tanımlanan öncelikler eylem planında özellikle belirtilmeli ve stratejik gürültü haritalamaları ile tespit edilen en önemli bölgelerde uygulanmalıdır.

b) En geç 18/7/2019 tarihine kadar;

1) Yılda üç milyondan fazla aracın geçtiği ana kara yolları, yılda otuz binden fazla trenin geçtiği ana demir yolları ve yakınındaki yerler,

2) Yüz binden fazla yerleşik nüfusu olan yerleşim alanları,

için, bu Yönetmelikte verilen sınır değerlerin aşılması durumu ya da yetkili idarelerce seçilen diğer kriterler olarak tanımlanan önceliklere belirgin bir şekilde yer veren eylem planlarının hazırlanmış olması temin edilir.

c) Bu maddenin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentlerinde belirtilen kriterler hakkında yetkili idarelerce Bakanlığa bilgi verilir.

c) Eylem planları [Ek-V](#)'de verilen eylem planları için asgari gereksinimleri karşılayacak şekilde hazırlanır.

d) Mevcut gürültü durumunu etkileyen çok önemli bir değişikliğin meydana gelmesi üzerine ve hazırlandıkları tarihten itibaren en az beş yılda bir eylem planları gözden geçirilir ve gerekiyorsa revize edilir.

e) Komşu konumda olan ülkelerin sınırlarına yakın bölgeler için eylem planlarının hazırlanmasında, Dışişleri Bakanlığı koordinasyonunda işbirliği yoluna gidilir.

f) Eylem planlarının hazırlanma ve gözden geçirilmesine katılım için önceden ve etkili fırsatların verilmiş olması şartıyla, eylem planlarını hazırlamakla sorumlu kurum ve kuruluşlarca eylem planlarının kamuoyuna danışılması, bu katılım sonuçlarının dikkate alınması ve kamuoyunun alınan karar konusunda bilgilendirilmesi temin edilir. Bu bilgiler kolay ulaşılabilir ve tam anlaşılır şekilde sunulur. Bilgilerin en önemli noktalarını özetleyen bir metin yurt çapında yayın yapan yüksek tirajlı en az bir gazete ile mahalli gazetede ilan edilir. Eylem planları ile ilgili dokümanlar ilanın yayımından itibaren dört ay süreyle kamuoyunun kullanımına açık tutulur. Bu süre içerisinde eylem planları ile ilgili görüşler yazılı olarak eylem planlarını hazırlayan kurum ve kuruluşlara verilir. Bu süreden sonra yapılacak itirazlar kişisel haklarla ilgili değilse dikkate alınmaz.

ONUNCU BÖLÜM

Kamuoyunu Bilgilendirme, Verilerin Toplanması ve Raporlama

Kamuoyunu bilgilendirme

MADDE 31 – (1) Kamuoyunun bilgilendirilmesine yönelik esaslar aşağıda belirtilmiştir:

a) 29 uncu ve 30 uncu maddelere istinaden [Ek-IV](#) ve [Ek-V](#)'de yer alan esaslar çerçevesinde yapılan stratejik gürültü haritaları ve eylem planları 9/10/2003 tarihli ve 4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu uyarınca kamuoyunun ulaşımına açık tutulmalı ve bilgi teknolojilerinden de yararlanılarak yayımlanmalıdır.

b) Stratejik gürültü haritaları ve eylem planlarına yönelik bilgiler açık, tam anlaşılabilir, kolay ulaşılabilir şekilde sunulur. Bilgilerin en önemli noktalarını özetleyen bir metin yurt çapında yayın yapan yüksek tirajlı en az bir gazete ile mahalli gazetede veya internet sayfasında ilan edilir.

Verilerin Bakanlık tarafından toplanması ve yararlanması

MADDE 32 – (1) Stratejik gürültü haritaları ve eylem planlarına ilişkin verilerin Bakanlık tarafından toplanması ve yararlanıcıların kullanımının sağlanmasına yönelik esaslar aşağıdaki şekilde tespit edilmiştir:

a) Bu Yönetmeliğin ekinde yer alan [Ek-VI](#)'da belirtildiği gibi 29 uncu ve 30 uncu maddelerde belirtilen tarihlerden itibaren en geç altı ay içinde stratejik gürültü haritalarından alınan bilgiler ile eylem planlarının özetleri Bakanlığa gönderilir.

b) Bakanlık; kurumlar arasında teknik ve bilgi sağlayıcı nitelik taşıyan işleri kolaylaştırmak için stratejik gürültü haritalarındaki bilgiler ile ilgili bir veri bankası kurar.

c) Bakanlık, beş yılda bir stratejik gürültü haritaları ve eylem planlarındaki bilgileri özetleyen bir raporu hazırlayarak ilgili kurum ve kuruluşların kullanımına açar. İlk rapor 18/6/2015 tarihine kadar hazırlanır.

ONBİRİNCİ BÖLÜM

İzne Tabi Tesislerde İzin Prosedürü

İzne tabi tesislerde gürültü kontrol izin belgesi talebinin değerlendirilmesi

MADDE 33 – (1) Bu Yönetmeliğin ekinde yer alan [EK-VII](#)'sindeki A ve B listelerinde belirtilen tesisler için izne esas kriterler aşağıda yer almaktadır:

a) [EK-VII](#) Liste A'da verilen işletmeler için gürültü kontrol izin belgesi Bakanlıkça verilir. Bakanlık bu görevini gerektiğinde devredebilir.

b) [EK-VII](#) Liste B'de verilen işletmeler için gürültü kontrol izin belgesi, çevre denetim birimlerini kuran ve yetki devri yapılan belediyeler için belediye sınırları ve mücavir alan içinde ilgili Belediye Başkanlıklarınca, dışında ise yetki devri yapılan il özel idarelerince; yetki devri yapılmadığı takdirde il Çevre ve Orman Müdürlüğüne verilir.

c) Bu Yönetmelikte getirilen esaslar çerçevesinde eksiksiz olarak hazırlanan dosya bir dilekçe ekinde yetkili idareye sunulduktan sonra en geç altmış gün içerisinde değerlendirilir ve Gürültü Kontrol İzin Belgesi verilir.

ç) İzne tabi tesisler için akustik rapor, planlanan faaliyetler için akustik rapor ve gürültü kontrol izin belgesi formatları Bakanlıkça belirlenerek yayımlanır.

d) Bu Yönetmeliğin 39 uncu maddesinin (a) ve (d) bentleri çerçevesinde uzmanlık deneyimine sahip ve Bakanlıktan ön yeterlik/yeterlik belgesi almış kurum veya kuruluşlarca hazırlanacak izne tabi tesisler için akustik rapora istinaden gürültü kontrol izin belgesi verilir.

e) Bu Yönetmeliğin yürürlüğe giriş tarihinden önce İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına ilişkin Yönetmelik çerçevesinde işyeri açma ve çalışma ruhsatı almış işletmelerden gürültü kontrol izin belgesi aranmaz. Ancak, yetkili idarenin talep etmesi halinde gürültü kontrol izin belgesine esas akustik raporun hazırlanması zorunludur.

Gürültü kontrol izin belgesine tabi işletmelerde yapılacak değişiklikler

MADDE 34 – (1) Gürültü kaynaklarının sayısı, yapısı ve işletme biçiminde yapılacak değişiklikler sonucu, çevresel gürültü düzeyinin değişmesine neden olan bir durumun oluşması halinde 33 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi çerçevesinde değerlendirme yapılarak yetkili idare tarafından gürültü kontrol izin belgesi verilir.

İşletmenin faaliyetinin sona ermesi veya el değiştirme

MADDE 35 – (1) İşletmenin faaliyetinin sona ermesi veya el değiştirmesi durumunda aşağıdaki esaslara uyulur:

a) Bir işletmenin faaliyetinin sona ermesi halinde, işletmeci tarafından bu durumun otuz gün içerisinde yetkili idareye bildirilmesi gerekmektedir.

b) Bir tesisin gürültü kaynaklarında değişim olmaksızın kira veya satış ve benzeri yolla el değiştirmesi durumunda; yeni bir akustik rapor hazırlanmaksızın, mevcut bilgi ve belgeler esas alınarak, işletmenin müracaatından itibaren 30 gün içinde yetkili idare tarafından gürültü kontrol izin belgesi yenilenir.

Teyit zorunluluğu

MADDE 36 – (1) Bu Yönetmeliğin [Ek-VII](#)'sinde yer alan işletmelerin gürültü kontrol izin belgesi, belgenin alındığı tarihten itibaren beş yıl geçerlidir. Süre sonunda gürültü kaynaklarında ve çevresel gürültü düzeyinde herhangi bir değişiklik olması halinde, değişikliği içeren akustik rapora göre gürültü kontrol izin belgesinin düzenlenmesi, değişiklik olmaması halinde gürültü kontrol izin belgesinin yenilenmesi gerekir.

Açılma ve çalışma ruhsatı

MADDE 37 – (1) Bu Yönetmeliğin [Ek-VII](#)'sinde yer alan A ve B listelerindeki faaliyetler için İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına ilişkin Yönetmelik ve diğer ilgili mevzuat kapsamında verilecek açılma ve çalışma ruhsatlarında akustik rapor esas alınır.

(2) Bu Yönetmelik gereği gürültü kontrol izin belgesine tabi olmayan ve çok hassas kullanımların yakınında bulunan fabrika ve eğlence yerleri için İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına ilişkin Yönetmelik ve diğer ilgili mevzuat kapsamında verilecek açılma ve çalışma ruhsatlarında, bu Yönetmeliğin 27 nci maddesi ve/veya çevresel gürültü düzeyi değerlendirme raporu esas alınır.

(3) Bu Yönetmelik gereği gürültü kontrol izin belgesine tabi olmayan ve çok hassas kullanımların yakınında/bitişğinde bulunan işyeri, imalathane, atölye ve benzeri yerler için yetkili idarenin talep etmesi halinde İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına ilişkin Yönetmelik ve diğer ilgili mevzuat kapsamında verilecek açılma ve çalışma ruhsatlarında, bu Yönetmeliğin 27 nci maddesi ve/veya çevresel gürültü düzeyi değerlendirme raporu esas alınır.

Planlanan işletmelerde çevresel gürültü düzeyi değerlendirme prosedürü

MADDE 38 – (1) Planlanan işletmelerde çevresel gürültü düzeyi değerlendirilirken aşağıdaki esaslara uyulur:

a) 16/12/2003 tarihli ve 25318 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Çevresel Etki Değerlendirme (ÇED) Yönetmeliğinin [Ek-I](#) listesinde ve bu Yönetmeliğin [Ek-VII](#)'sindeki işletmeler ile ulaşım kaynakları için hazırlanacak çevresel etki değerlendirme raporunun gürültü ile ilgili bölümünün Bakanlıkça belirlenerek yayımlanan planlanan işletmeler için akustik rapor formatı içeriğinde hazırlanması gerekmektedir.

b) Bu Yönetmeliğin ekindeki [Ek-VII](#)'de yer alan ve ÇED Yönetmeliği'ne göre ÇED olumlu kararı veya ÇED gerekli değildir kararı verilen işletmeler faaliyete geçtikten sonra 6 ay içinde izne tabi tesisler için akustik rapora istinaden gürültü kontrol izin belgesini almak zorundadır.

ONİKİNCİ BÖLÜM

Rapor, Harita ve Eylem Planı Hazırlayacaklarda Değerlendirme Kriterleri

Uzmanlık deneyimine yönelik esas ve kriterler

MADDE 39 – (1) Uzmanlık deneyimine ilişkin esas ve kriterler aşağıda belirtilmiştir:

a) Bu Yönetmeliğin ekindeki [Ek-VII](#)'de yer alan tesisler ile ulaşım sektörü için bu Yönetmelikte belirtilen raporları hazırlayacak kişilerin üniversitelerin mühendislik, mimarlık ve fen fakültelerinden mezun ve bu çalışmalarını yürütecek düzeyde uzmanlığa sahip olması,

b) Bu Yönetmeliğin ekindeki [Ek-VII](#)'de yer almayan fabrika, imalathane, atölye, işyeri, eğlence yeri ve benzeri işletmeler için çevresel gürültü düzeyi değerlendirme raporu hazırlayacaklar ile çevresel etki değerlendirme sürecinde arka plan gürültü düzeyi ölçümü yapacakların, üniversitelerin 4 yıllık fakültelerinden mezun ve bu çalışmalarını yürütecek düzeyde uzmanlığa sahip olması,

c) Bu Yönetmeliğin 29 uncu maddesine istinaden gürültü haritası hazırlayacak kişilerin üniversitelerin mühendislik, mimarlık ve fen fakültelerinden mezun ve bu çalışmalarını yürütecek düzeyde uzmanlığa sahip olması, tercihen ulusal veya uluslararası projeler bazında ve benzeri çalışmalarda gürültü haritası hazırlanmasına katılım sağlamış olması,

ç) Bu Yönetmeliğin 30 uncu maddesine istinaden eylem planı hazırlayacaklar ve bu Yönetmeliğin 28 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi gereği yapı akustiği konusunda değerlendirme yapacak kişilerin üniversitelerin mühendislik, mimarlık ve fen fakültelerinden mezun ve bu çalışmalarını yürütecek düzeyde uzmanlığa sahip olması, tercihen trafik planlaması, arazi planlaması, gürültü bariyeri ve benzeri konularda uygulama projesi yapmış olması

zorunludur.

(2) Bu maddenin (a), (b), (c) ve (ç) bentlerinin her biri için istenecek uzmanlığa yönelik esaslar hakkında açıklayıcı doküman Bakanlıkça hazırlanır ve yayımlanır.

(3) Bakanlıkça hazırlanan ve duyurulan uzmanlığa yönelik konularda teorik ve/veya uygulamalı çalışmalar yapmış öğretim görevlileri ile bu konularda yüksek lisans ve doktora programlarını tamamlamış kişiler akustik uzman kapsamında değerlendirilir.

Ölçüm ve hesaplamalara yönelik yeterlik şartları

MADDE 40 – (1) Ölçüm ve hesaplamalara yönelik yeterlik şartları aşağıda belirtilmiştir:

a) Gürültü kontrol izin belgesine tabi olan endüstri tesisleri için, gürültü kontrol izin belgesine esas olacak izne tabi tesisler için akustik raporu hazırlayacaklar; bu Yönetmeliğin ekinde yer alan Ek-II-2.1'de endüstri tesisleri için verilen ölçüm ve hesaplama ile ilgili standartlara göre Bakanlıktan alınan ön yeterlik/yeterlik belgesine,

b) Gürültü kontrol izin belgesine tabi olmayan fabrika, imalathane, atölye, işyeri, eğlence yeri ve benzeri işletmelerden kaynaklanan çevresel gürültü düzeyinin değerlendirilmesine yönelik çevresel gürültü düzeyi değerlendirme raporu hazırlayacaklar ile çevresel etki değerlendirme sürecinde arka plan gürültü düzeyi ölçümü yapacaklar; bu Yönetmeliğin ekinde yer alan Ek-II-3'te izne tabi olmayan tesisler için verilen ölçüm standartlarına göre Bakanlıktan alınan ön yeterlik/yeterlik belgesine,

c) Ulaşım ve yerleşim alanları için gürültü haritası hazırlayacaklar; bu Yönetmeliğin ekinde yer alan Ek-II-1.1'de gürültü haritası hazırlanması için verilen hesaplama ile ilgili lisanslı yazılım programına,

ç) Yerleşim alanı ve ulaşım kaynaklarının yakınındaki yerler için eylem planı hazırlayacaklar ile yapılarda yalıtım değerlendirme çalışması yapacaklar; bu Yönetmeliğin ekinde yer alan Ek-II-4'te verilen hesaplama yöntemlerine veya buna ilişkin yazılım programına,

sahip olmak zorundadır.

(2) Bu Yönetmelik çerçevesinde çalışma yapacak kurum, kuruluş ve işletmelere, bu maddede belirtilen standartlar ve yazılım programları dikkate alınarak Bakanlıkça ön yeterlik/yeterlik belgesi verilir.

(3) Bakanlık ön yeterlik/yeterlik belgesi verdiği kurum/kuruluşların listesini ve listedeki iptal ve değişiklik bilgilerini kendi internet sitesinde yayınlar.

Rapor, harita ve eylem planı hazırlayacaklarda aranan esas ve kriterler

MADDE 41 – (1) Rapor, harita ve eylem planı hazırlayacakların;

a) Bu Yönetmeliğin ekindeki [Ek-VII](#)'de yer alan tesisler için gürültü kontrol izin belgesine esas izne tabi tesisler için akustik raporu hazırlayacakların bu Yönetmeliğin 39 uncu maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi ile 40 ıncı maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde getirilen şartları,

b) Bu Yönetmeliğin ekindeki [Ek-VII](#) de yer almayan fabrika, imalathane, atölye, işyeri, eğlence yeri ve benzeri işletmeler için çevresel gürültü düzeyi değerlendirme raporu hazırlayacakların bu Yönetmeliğin 39 uncu maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi ile 40 ıncı maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde getirilen şartları,

c) 16/12/2003 tarihli ve 25318 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Çevresel Etki Değerlendirme Yönetmeliği'nin [Ek-I](#) listesinde ve bu Yönetmeliğin ekindeki [Ek-VII](#) de yer alan işletmeler ile ulaşım kaynakları için çevresel etki değerlendirme sürecinde planlanan işletmeler için akustik raporu hazırlayacakların bu Yönetmeliğin 39 uncu maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi ile 40 ıncı maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde getirilen şartları,

ç) Bu Yönetmelik çerçevesinde ulaşım sektörü ve yerleşim alanları için gürültü haritası hazırlayacakların bu Yönetmeliğin 39 uncu maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi ile 40 ıncı maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinde getirilen şartları,

d) Bu Yönetmelik çerçevesinde yerleşim alanı ve ulaşım kaynaklarının yakınındaki yerler için eylem planı hazırlayacaklar ile yapılarda yalıtım değerlendirme çalışması yapacakların bu Yönetmeliğin 39 uncu maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendi ile 40 ıncı maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendinde getirilen şartları, sağlanması zorunludur.

ONÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Şikâyetlerin Değerlendirilmesi, Denetim, Teşvik ve İdari Yaptırımlar

Şikâyetlerin değerlendirilmesi veya denetim

MADDE 42 – (1) Bu Yönetmeliğin yetki alanı içerisinde yer alan gürültü kaynakları bazında yaşanan sorunlar nedeniyle oluşan şikâyetlerin değerlendirilmesi veya programlı ve programsız yapılacak denetimlerde aşağıdaki esaslara uyulur:

a) Bu Yönetmelikte getirilen esaslar çerçevesinde gerek programlı veya programsız gerekse şikâyeti değerlendirmek amacıyla yapılacak denetimler; belediye sınırları ve mücavir alan içerisinde 2872 sayılı Çevre Kanununa istinaden yetki devri yapılan belediyelerce; belediye sınırları ve mücavir alan dışında yetki devri yapılan il özel idarelerince; yetki devri yapılmadığı takdirde ise İl Çevre ve Orman Müdürlüklerince, gerektiğinde diğer mevzuat kapsamında yetkili kılınan kurum ve kuruluşların da desteği alınarak yapılır.

b) Şikâyetleri değerlendirme, denetim ve idari yaptırım konusunda görev yapacak kurum ve kuruluşlarda; Çevre Denetim Biriminin kurulması, Bakanlıkça esasları belirlenmiş uzmanlığa sahip en az 2 personelin görevlendirilmesi, bu personellerden en az birinin dört yıllık üniversite mezunu olması ve bu kişinin gözetiminde göreve katılım sağlayacak diğer personelin iki yıllık yüksek okul veya lise ve dengi okullardan mezun olması ve bu Yönetmelik kapsamında getirilen esas ve standartlara uygun ölçüm ekipmanının bulundurulması zorunludur.

c) Yapılan denetimlerde, bu Yönetmelikte verilen sınır değerlerin aşıldığının tespiti halinde, gürültü rahatsızlığına ve sınır değerlerin sağlanması için alınacak önlemin özelliğine bağlı olarak, süre verilmesi, kapatılması ve benzeri uygulamalara yönelik esaslar denetim yapan personel veya birimi tarafından belirlenir.

Uygulamaya yönelik açıklayıcı doküman hazırlanması

MADDE 43 – (1) Bu Yönetmeliğin uygulanmasına yönelik olarak; gürültü haritalama, gürültü kontrol önlemleri, uzmanlığa yönelik esaslar, akustik ve çevresel gürültü düzeyi değerlendirme raporu ile gürültü kontrol izin belgesi formatı, ölçüm metodlarına ilişkin açıklayıcı dokümanlar ile idari yaptırım konularına açıklık getirecek açıklayıcı dokümanlar ve benzeri gibi her türlü doküman Bakanlıkça hazırlanır ve yayımlanır.

İdari yaptırımlar

MADDE 44 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerine aykırı davranışlar hakkında; 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 183 üncü maddesi, 5326 sayılı Kabahatler Kanunu ve 2872 sayılı Çevre Kanununun 20 nci maddesinde öngörülen cezai hükümler ile idari yaptırımlar uygulanır

Teşvik

MADDE 45 – (1) Gürültünün önlenmesine ve giderilmesine yönelik faaliyetler Hazine Müsteşarlığı tarafından hazırlanan mevzuat kapsamında teşvik önlemlerinden yararlandırılır.

ONDÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Yürürlükten kaldırılan yönetmelik

MADDE 46 – (1) 1/7/2005 tarihli ve 25862 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Çevresel Gürültünün Değerlendirilmesi ve Yönetimi Yönetmeliği yürürlükten kaldırılmıştır.

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin yayımından önce kurulmuş olan, 33 üncü maddeye göre gürültü kontrol izin belgesine tabi olan ve işyeri açma ve çalışma ruhsatı almamış tesisler bu Yönetmeliğin yayımı tarihinden itibaren üç yıl içinde gürültü kontrol izin belgesi almak zorundadır.

GEÇİCİ MADDE 2 – (1) 20 nci maddenin birinci fıkrasının (c) bendinde belirtilen gürültü ölçüm/kontrol/izleme sistemi bu Yönetmeliğin yürürlüğe giriş tarihinden itibaren en geç 2 yıl içerisinde kurulur.

GEÇİCİ MADDE 3 – (1) 39 uncu maddede belirtilen uzmanlığa bu Yönetmeliğin yayımlanma tarihinden itibaren 3 yıl içinde sahip olunması gerekir. Bu süre içerisindeki uygulamaya ilişkin esaslar Bakanlıkça belirlenir ve yayımlanır.

GEÇİCİ MADDE 4 – (1) 42 nci maddenin birinci fıkrasının (b) bendinde belirtilen uzmanlık esası bu Yönetmeliğin yayımlanma tarihinden itibaren 1 yıl içinde aranır.

Yürürlük

MADDE 47 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 48 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Çevre ve Orman Bakanı yürütür.

GÜRÜLTÜ GÖSTERGELERİ

1) Bu Yönetmelikte yapılacak çalışmalara bağlı olarak kullanılacak gürültü göstergeleri aşağıda sıralanmıştır.

1.1. Gürültü Haritalamada Kullanılacak Gürültü Göstergeleri:

1.1.1 Gündüz-Akşam-Gece Düzeyi L_{gag} : Desibel A (dBA) olarak gündüz-akşam-gece düzeylerinin aşağıda verilen formülle ifade edilmesidir.

$$L_{gag} = 10 \log \frac{1}{24} \left[12 \times 10^{\frac{L_{gündüz}}{10}} + 4 \times 10^{\frac{L_{akşam} + 5}{10}} + 8 \times 10^{\frac{L_{gece} + 10}{10}} \right]$$

Formülde

$L_{gündüz}$: TS 9798 (ISO 1996-2) de tanımlandığı gibi A ağırlıklı uzun dönem ses düzeyinin enerji ortalaması olup, yılın gündüz zaman diliminin tamamına göre belirlenmiştir.

$L_{akşam}$: TS 9798 (ISO 1996-2) de tanımlandığı gibi A ağırlıklı uzun dönem ses düzeyinin enerji ortalaması olup, yılın akşam zaman diliminin tamamına göre belirlenmiştir.

L_{gece} : TS 9798 (ISO 1996-2) de tanımlandığı gibi A ağırlıklı uzun dönem ses düzeyinin enerji ortalaması olup, yılın gece zaman diliminin tamamına göre belirlenmiştir.

Formülde:

Gündüz: 07.00'den 19.00'a kadar olmak üzere 12 saat,

Akşam: 19.00'dan 23.00'e kadar olmak üzere 4 saat,

Gece: 23.00'den 07.00'ye kadar olmak üzere 8 saattir.

Yıl: Ses yayma ve meteorolojik durumlar açısından ortalama bir yıl olan ilgili yıldır.

Formülde:

a) Değerlendirilmekte olan konutun cephesinden yansıyan sesin hesaba katılmadığı sesler (bu genel bir kural olarak bir ölçüm halinde 3dB'lik bir düzeltme yapılmasını gerektirir) tesadüfi ses olarak tanımlanır.

L_{gag} tayin noktasının yüksekliği uygulamaya göre değişir.

1) Bir bina içinde veya civarında gürültüye maruz kalma ile ilgili olarak Stratejik Gürültü Haritası yapmak amacıyla hesaplamalar yapılması durumunda, gürültüye en fazla maruz kalan cephedeki tayin noktasının zeminden $4.0 \pm 0,2$ m (3.8 m ile 4.2 m arası) yukarıda olması zorunludur. Bu amaca yönelik olarak gürültü yayan kaynağa dönük ve en yakın olan dış duvarın gürültüye en fazla maruz kalan cephe olarak kabul edilmesi gereklidir. Başka amaçlar için başka tercihler yapılması mümkündür.

2) Bir bina içinde veya civarında gürültüye maruz kalma ile ilgili olarak stratejik gürültü ölçümleri uygulamak için yapılacak ölçümlerde daha farklı yüksekliklerin de seçilmesi mümkündür. Ancak seçilecek değerlendirme noktasının yüksekliği hiçbir zaman zemine 1.5 m mesafenin altında olmamalı ve ölçüm sonuçları üzerinde 4.0 m.lik eşdeğer yüksekliğe göre düzeltme yapılmalıdır.

3) Akustik planlama ve gürültü bölgeleme gibi başka amaçlar için başka yüksekliklerin seçilmesi mümkündür. Ancak bu yükseklikler hiçbir zaman zeminden 1.5 m yükseklik düzeyinden düşük olmamalıdır.

Örneğin:

- Tek katlı evlerin bulunduğu kırsal alanlar,
- Belirli konut alanları üzerindeki gürültü etkisini indirmeye yönelik yerel önlemleri tasarlamak,
- Sınırlı bir alandaki her bir konutun maruz kaldığı gürültü düzeyini gösteren ayrıntılı bir gürültü haritası hazırlamak.

1.1.2 Gece Süresi Gürültü Göstergesinin Tanımı: Gece süresi gürültü göstergesi olan L_{gece} TS 9798 (ISO 1996-2) de tanımlandığı gibi bir A ağırlıklı uzun dönem ses düzeyi ortalaması olup, gürültü haritalamada yılın gece sürelerinin tamamına göre belirlenmiştir.

Bu tanım kapsamında:

Gece süresi I-1.1.1 de tanımlandığı gibi sekiz saattir.

Yıl ise I-1.1.1 de tanımlandığı gibi, ses yayma ve meteorolojik durumlar açısından ortalama bir yıl olan ilgili yıldır.

Tesadüfi ses I-1.1.1-(a) da tanımlandığı gibi işleme alınmalıdır.

Tayin noktası L_{gag} tanımında verildiği gibidir.

1.2 İlave Gürültü Göstergeleri

a) Bazı hallerde L_{gag} ve L_{gece} ve uygun bulunulan hallerde $L_{gündüz}$, $L_{akşam}$ ve L_{eq} 'e ilave olarak özel gürültü göstergeleri ile bunlarla ilgili dördüncü bölümde yer alan sınır değerlerin kullanılması yararlı olabilir. İlave gürültü göstergelerine bazı örnekler aşağıda verilmiştir,

b) İncelenmekte olan gürültü kaynağı ilgili zaman süresinin sadece çok kısa bir bölümünde faaliyet gösterir,

(Örneğin, bir yılın gündüz süreleri toplamının veya bir yılın akşam süreleri toplamının veya bir yılın gece süreleri toplamının % 20'sinden daha az)

c) Bir veya daha fazla süre içindeki gürültü yaratan olay sayısı ortalaması çok düşüktür, (Örneğin, gürültü yaratan olay sayısının saatte birden daha az olması; gürültü yaratan bir olayın beş dakikadan daha kısa bir süre içinde sona eren gürültü olarak tanımlanması mümkündür. Buna örnek olarak geçen bir uçak veya trenin çıkardığı gürültü sayılabilir.)

ç) Gürültünün düşük frekanslı içeriğinin güçlü olması,

d) Gürültünün zirveye çıkması durumunda gece süresi boyunca koruma için, L_{Amax} veya SEL (ses maruz kalma düzeyi),

e) Yılın belirli bir bölümünde veya hafta sonunda ek koruma,

f) Gündüz süresi boyunca ek koruma,

g) Akşam süresi boyunca ek koruma,

- ğ) Farklı kaynaklardan yayılan gürültülerin kombinasyonu,
- h) Açık arazide sakin alanlar,
- i) Bir gürültünün güçlü tonal bileşenler içermesi,
- i) Çok kısa sürede etki yapma özelliği olan gürültü.

1.3 Raporlama ve Denetim Safhasında Kullanılacak Gürültü Göstergeleri:

$L_{gündüz}$: TS 9315 (ISO 1996-1) de tanımlandığı gibi A ağırlıklı ses düzeyinin enerji ortalaması olup, gündüz zaman diliminin tamamı veya gündüz zaman dilimi içinde belli bir sürece göre belirlenmiştir.

$L_{akşam}$: TS 9315 (ISO 1996-1) de tanımlandığı gibi A ağırlıklı ses düzeyinin enerji ortalaması olup, akşam zaman diliminin tamamı veya akşam zaman dilimi içinde belli bir sürece göre belirlenmiştir.

L_{gece} : TS 9315 (ISO 1996-1) de tanımlandığı gibi A ağırlıklı ses düzeyinin enerji ortalaması olup, gece zaman dilimi içinde belli bir sürece göre belirlenmiştir.

L_{eq} : TS 9315 (ISO 1996-1) : Belli bir süre içinde düzeyleri değişim gösteren gürültünün enerji açısından eşdeğeri olan sabit düzeyi

Göstergelerdeki zaman dilimleri;

Gündüz: 07.00'den 19.00'a kadar olmak üzere 12 saat,

Akşam: 19.00'dan 23.00'e kadar olmak üzere 4 saat,

Gece: 23.00'den 07.00'ye kadar olmak üzere 8 saattir.

GÜRÜLTÜ GÖSTERGELERİ İÇİN DEĞERLENDİRME YÖNTEMLERİ**1. GÜRÜLTÜ HARİTASI HAZIRLAMA İÇİN DEĞERLENDİRME YÖNTEMLERİ:**

Bu yönetmelikte yer alan ulaşım kaynakları ile yerleşim alanı içerisinde yer alan endüstriyel tesisler, atölye, imalathane, eğlence yeri ve benzeri alanların gürültü haritalarında kullanılacak ve Ek-I.1.1'de verilen L_{gag} ve L_{gece} gürültü göstergelerinin gerek hesaplama gerekse ölçüm yöntemleri ile belirlenmesi mümkündür. Tahminler için sadece hesaplama yöntemi kullanılır.

1.1 L_{gag} ve L_{gece} İçin Hesaplama Yöntemleri:**1.1.1 Endüstriyel Alan (endüstri tesisleri, eğlence yerleri, işyeri, atölye ve imalathane) Gürültüsü İçin:**

TS ISO 9613–2: Akustik - Sesin Dışarıda Yayılırken Azalması-Bölüm 2: Genel Hesaplama Yöntemi. Bu yöntem için kaynak bazında emisyon verisi aşağıdaki yöntemlerden birine göre yapılacak ölçümler ile elde edilir:

TS ISO 8297: Akustik – Çoklu Gürültü Kaynağına Sahip Sanayi Tesislerinde Çevredeki Ses Basınç Düzeylerinin Değerlendirilmesi İçin Ses Güç Düzeylerinin Tayini – "Mühendislik Metodu".

TS EN ISO 3744: Akustik –Gürültü Kaynaklarının Ses Gücü Düzeylerinin Ses Basıncı Kullanılarak Tayini- Bir Yansıtma Düzlemi Boyunca Esas Olarak Serbest Bir Alan İçinde Uygulanan Mühendislik Metodu

TS EN ISO 3746: 1995 Akustik – Bir Yansıtma Düzlemi Boyunca Örtüşen Ölçüm Yüzeyi Kullanılarak Gürültü Kaynaklarının Ses Gücü Düzeyinin Belirlenmesi.

1.1.2 Hava Alanı Gürültüsü İçin: 1997 tarihli ECAC. CEAC Doc 29 Sivil Hava Limanları Etrafındaki Gürültü Konturlarını Hesaplamak İçin Standart Yöntem Hakkındaki Rapor. (farklı uçuş yolu modelleme yöntemleri arasından ECAC.CEAC Doc 29 belgesinin 7.5 inci bölümünde değinilen segmentasyon tekniği kullanılacaktır)

1.1.3 Karayolu Trafığı Gürültüsü İçin: Fransız ulusal hesaplama yöntemi olan "NMPB – Routes – 96 (SETRA – CERTU – LCPC –CSTB)" ve Fransız standardı olan "XPS 31- 133". Emisyonlarla ilgili veri girdileri için bu belgelerde "Guide du bruit des transports terrestres, fasciculeprevision des niveaux sonores CETUR 1980 kılavuzu.

1.1.4 Demiryolu Gürültüsü İçin: Hollanda ulusal hesaplama yöntemi "Reken – Meervoorschrift Railverkeer slawaai" 96 kullanılacaktır.

1.2 L_{gag} ve L_{gece} İçin Ölçüm Yöntemleri: Gürültü haritalarında kullanılan L_{gag} ve L_{gece} göstergelerinin tahmini hesaplama yöntemleriyle belirlenmesi safhasında gerek belirlenecek noktalarda emisyon değerlerinin test edilmesi gerekse kaynak veri temininin mümkün olmadığı durumlarda emisyon değerlerinin belirlenmesinde aşağıdaki ölçüm yöntemlerinin ve prensibin göz önünde bulundurulması mümkündür.

a) [Ek-I](#) de açıklanan gösterge tanımlarına uygun olarak ve TS 9798 (ISO 1996 – 2) ve TS 9315 (ISO 1996 – 1) standartlarında belirtilen prensiplere uygun şekilde ölçümlerin yapılması.

b) Bir yapı cephesi veya bir başka yansıtıcı eleman önünde yapılan ölçüm verileri, bu cephe veya elemandan yansımaların yol açtığı artıştan arındırmak amacıyla düzeltilmesi zorunludur(Bu işlem genel bir kural olarak, ölçülen değerde 3 dB düzeltme yapılmasını gerektirir).

2. İZNE TABİ TESİSLER İÇİN DEĞERLENDİRME YÖNTEMLERİ:

2.1 Bu Yönetmeliğin [Ek-VII](#)'sinde Yer Alan ve Gürültü Kontrol İzin Belgesine Tabi Tesislerin Gürültüsü İçin:

TS ISO 9613–2: Akustik - Sesin Dışarıda Yayılırken Azalması-Bölüm 2: Genel Hesaplama Yöntemi. Bu yöntem için kaynak bazında emisyon verisi (kaynağın özellikleri göz önünde bulundurularak) aşağıdaki yöntemlerden birine göre yapılacak ölçümler ile elde edilir:

a) TS ISO 8297: Akustik – Çoklu Gürültü Kaynağına Sahip Sanayi Tesislerinde Çevredeki Ses Basınç Düzeylerinin Değerlendirilmesi İçin Ses Güç Düzeylerinin Tayini – "Mühendislik Methodu".

b) TS EN ISO 3744: Akustik –Gürültü Kaynaklarının Ses Gücü Düzeylerinin Ses Basıncı Kullanılarak Tayini- Bir Yansıtma Düzlemi Boyunca Esas Olarak Serbest Bir Alan İçinde Uygulanan Mühendislik Metodu

c) TS EN ISO 3746:1995 Akustik – Bir Yansıtma Düzlemi Boyunca Örtüşen Ölçüm Yüzeyi Kullanılarak Gürültü Kaynaklarının Ses Gücü Düzeyinin Belirlenmesi.

ç) Tesisin konumu ve kapladığı alan itibarıyla bu maddenin a, b ve c bentlerinde yer alan standartların kullanımının mümkün olmadığı durumlarda, çevresel gürültü düzeyinin hesaplanması için gerekli kaynak verilerinin temininde kullanılamama gerekçelerinin de belirtilmesi şartıyla TS 9798 (ISO 1996–2)ve TS 9315 (ISO 1996 – 1) standartlarının kullanılması bunların yetersiz kaldığı durumlarda yerine kullanılacak uluslararası geçerliliği olan standardın açıklanarak kullanılması.

2.2 Bu Yönetmeliğin [Ek-VII](#)'sinde Yer Alan ve ÇED Prosedürüne Tabi Olan Tesislerin Gürültüsü İçin:

Sesin açık alanda yayılım ilkesi çerçevesinde (mesafeye ve/veya atmosferik yutuşa göre azalma veya diğer azaltma faktörlerini içeren TS ISO 9613 – 2: Akustik - Sesin Dışarıda Yayılırken Azalması-Bölüm 2: Genel Hesaplama Yöntemi.) en yakın hassas yapıda oluşturacağı çevresel gürültü düzeyinin hesaplanması. Bu hesaplama için kaynak bazında emisyon verisinin aşağıdaki yöntemlerden birine göre temin edilmesi uygun görülmektedir.

a) Kullanılacak teknolojiye ilişkin emisyon verilerinin üretici firma tarafından verilen veya çevresel gürültü düzeyinin hesaplanması için kullanılan yazılım programlarında sektör için önerilen emisyon verilerinin kullanılması.

b) Aynı özelliklere sahip bir tesiste bu Ekin 2.1 (a), (b), (c) ve (ç) bentleri doğrultusunda sağlanmış emisyon verilerinin kullanılması.

3. İZNE TABİ OLMAYAN TESİSLER İÇİN DEĞERLENDİRME YÖNTEMLERİ:

Bu Yönetmeliğin [Ek-VII](#)'sinde Yer Almayan Endüstri Tesisleri, Atölye, İmalathane, Eğlence Yerleri ve Benzeri Yerlerin Gürültüsü İçin: Üretim prosesi, kaynak türleri ve kaynakların alan içerisindeki dağılımlarının göz önünde bulundurularak bu bölümün 2.1 maddesinde yer alan değerlendirme yöntemleri çerçevesinde çalışmaların yapılması. Ayrıca; eğlence yerleri için hazırlanacak raporlarda; ölçümler (maksimum ses gücü ve/veya çalışma koşullarındaki ses gücü düzeyi dikkate alınarak) 1/3 oktav bantlarda yapılır.

4. GÜRÜLTÜYE HASSAS YAPILAR İÇİN DEĞERLENDİRME YÖNTEMLERİ:

Bu Yönetmeliğin 28 inci Maddesi Tablo-9'da Belirtilen Gürültüye Hassas Yapıların İnşaat İzni, Yapı Kullanım İzni Safhasında:

a) Yapılar için getirilen iç ortam gürültü düzeyi sınır değerini sağlayacak şekilde yapıları çeviren yapı elemanlarında (duvar, döşeme, tavan, merdiven evi ve diğer) uygulanacak ses azaltım oranının hesaplanmasında aşağıdaki sıralanan standartlar çerçevesinde değerlendirme yapılabilir.

TSEN 12354-1: Binaların Akustiği- Binaların Akustik Performansının Elemanların Performansından Hesaplanması – Bölüm 1: Odalar arasında Havada Yayılan Sesin Yayılımı

TSEN 12354-2: Binaların Akustiği- Binaların Akustik Performansının Elemanların Performansından Hesaplanması – Bölüm 2: Odalar arasında Darbe Sesin Yayılımı

TSEN 12354-3: Binaların Akustiği- Binaların Akustik Performansının Elemanların Performansından Hesaplanması – Bölüm 3: Dışarıdaki ses karşı havada yayılan sesin yalıtımı

TSEN 12354-4: Binaların Akustiği- Binaların Akustik Performansının Elemanların Performansından Hesaplanması – Bölüm 4: İçerideki sesin dışarıya iletimi

b) Bu maddenin (a) bendi doğrultusunda belirlenen yalıtımın, uygulanıp uygulanmadığı Akustik-Yapılarda ve yapı elemanlarında ses yalıtımının ölçülmesi konulu TSEN veya TS ISO 140 standart serisinden faydalanılabilir.

c) Çok katlı yapı elemanlarının ses geçiş kaybı hesaplamasında ise geçerliliği bilimsel olarak kanıtlanmış bir yöntem seçilebilir ya da ulusal veya uluslararası akreditasyon belgesine sahip laboratuvarlarca yapılmış test sonuçları kullanılabilir.

ç) Hesap ve ölçüm sonuçlarının, 1/3 oktav bantlarda ses geçiş kaybı değerleri (dB biriminde) ve ISO 717'ye göre R_w değerinin verilmesi gerekir.

5. ÇEVRESEL TİTREŞİM SEVİYESİ İÇİN DEĞERLENDİRME YÖNTEMLERİ:

Maden ve taş ocakları ile benzeri alanlarda patlama nedeniyle oluşacak çevresel titreşimler ve inşaatlarda kazık çakma ve benzeri titreşim yaratacak operasyonlar ile ağır inşaat makinelerinin neden olacağı titreşimler; en yakın çok hassas kullanımların dışında zeminde ve üç yönde yapılır. Bunlardan en yüksek olanı alınır. Titreşimler tepe değeri olarak ölçülür.

Konut ve ofis olarak kullanılan binalarda, makine ve teçhizatın (elektrik motoru, pompa, fan ve benzeri) neden olacağı titreşimler ile çok hassas kullanımların yakınında bulunan demir yolu ve kara yolu ulaşım araçları ile sanayi tesislerinin çok hassas kullanımlarda yaratacağı titreşimler; titreşimin en fazla olduğu odada ve noktada üç yönde yapılır ve en yüksek değer esas alınır. Titreşimler rms değeri olarak ölçülür.

6. SEVİYE AYARLAMASI:

Yerleşim alanı gürültü haritasının ve eylem planlarının hazırlanması safhasında $L_{gündüz}$ ve L_{gag} için aşağıda yer alan düzey ayarlamaları yapılabilir. Sadece her bir kaynak bazında değerlendirme yapılacaksa düzey ayarlamasına gerek yoktur.

a) Endüstri için : 0

b) Karayolu için : 0

c) Uçak için : 3

ç) Demiryolu için : -3 eklenerek düzey ayarlaması yapılır.

7. Aksi belirtilmedikçe bu Yönetmeliğin 18,19,20,21,22,23 ve 24 üncü maddelerdeki sınır değerler ilgili tablolarda 4 kategoride verilen alanlarda yer alan ve gürültü kaynağına en yakın konut, hastane, okul, işyeri ve/veya diğer yapıların dışında sağlanması gereken değerlerdir.

ZARARLI ETKİLERİ TAYİN YÖNTEMLERİ

1) Doz-Etki ilişkisi: Gürültünün topluluklar üzerindeki etkilerini tayin etmek için doz-etki ilişkileri kullanılmalıdır. Doz-etki ilişkileri özellikle aşağıda belirtilen öğeleri içerecektir:

a) Rahatsızlık ile kara yolu, demir yolu, hava yolu trafik gürültüleri ve endüstriyel gürültü için L_{gag} değeri arasındaki ilişki,

b) Uyku bozulması ile kara yolu, demir yolu, hava yolu trafik gürültüleri ve endüstriyel gürültü için L_{gece} değeri arasındaki ilişki.

Gerekli olması halinde:

1) [Ek-IV](#)'ün tanımladığı gibi gürültüye karşı özel yalıtımlı konutlar,

2) [Ek-IV](#)'ün tanımladığı gibi sakin bir cephesi olan konutlar,

3) Farklı iklimler / farklı kültürler,

4) Topluluk içindeki incinebilir gruplar,

5) Ses tonu yüksek endüstriyel gürültü,

6) Ani etki yapan endüstriyel gürültü ve diğer özel durumlar için özel doz-etki ilişkileri kurulması mümkündür.

STRATEJİK GÜRÜLTÜ HARİTALAMA İÇİN ASGARI İHTİYAÇLAR

1) Stratejik Gürültü Haritası aşağıda belirtilen hususlardan herhangi birine yönelik verilerin sunuşunu içerecektir:

- a) Bir gürültü göstergesi cinsinden mevcut, önceki veya öngörülen bir gürültü durumu,
- b) Bir sınır değerinin aşılması,
- c) Bir gürültü göstergesinin belirli değerlerine maruz kalan belli bir alandaki konut, okul ve hastanelerin tahmini sayısı,
- ç) Gürültüye maruz kalan bir alanda ikamet eden tahmini insan sayısı.

2) Stratejik Gürültü Haritaları kamuoyuna;

- a) Coğrafi paftalar,
  - b) Çizelgeler halindeki rakamsal veriler,
  - c) Elektronik form halindeki rakamsal veriler,
- şeklinde sunulabilir.

3) Yerleşim alanlarının Stratejik Gürültü Haritalarında;

- a) Kara yolu trafiği,
- b) Demir yolu trafiği,
- c) Hava alanları,
- ç) Limanlar dahil, endüstri, eğlence ve rekreasyon, imalathane vb. gibi faaliyetlerin yapıldığı alanlardan yayılan gürültüler için ayrı ayrı hazırlanacaktır.

4) Stratejik Gürültü Haritaları aşağıda belirtilen amaçlar için kullanılacaktır:

- a) 32 nci maddenin (b) bendi ve [Ek-VI](#) ya uygun olarak Bakanlığa gönderilmesi gereken verilerin tedarik edilmesi,
- b) 31 inci maddeye uygun olarak kamuoyu için bir bilgi kaynağı,
- c) 30 uncu maddeye uygun olarak Eylem Planlarına esas teşkil etmesi.

Stratejik Gürültü Haritalarının yukarıda sıralanan her bir amaca uygun olarak hazırlanması gerekmektedir.

5) Stratejik Gürültü Haritalarının Bakanlığa gönderilmesi gereken veriler ile ilgili olarak asgari gereksinimler [Ek-VI](#) nın 1.5, 1.6, 2.5, 2.6 ve 2.7 sinde tanımlanmıştır.

6) 31 inci maddeye uygun olarak kamuoyuna bilgi vermek ve 30 uncu maddeye uygun olarak Eylem Planları geliştirmek için ilave ve daha ayrıntılı bilgilerin verilmesi zorunludur.

Örneğin;

- a) Her türlü grafiksel sunumlar,
  - b) Her türlü sınır değerinin aşılmasını gösteren haritalar,
  - c) Gelecekte olası çeşitli durumlar ile mevcut durum karşılaştırmaları içeren fark haritaları,
  - ç) Uygun olan 4 m'nin haricinde bir yükseklikte hesaplanmış olan bir gürültü gösterge değerini gösteren haritalar.
- 7) Yerel veya ulusal uygulamalara yönelik Stratejik Gürültü Haritalarının 4 m. lik bir değer tayin yüksekliği ve [Ek-VI](#)'da tanımlanan usule uygun olarak 5 dB' lik L_{gag} ve L_{gece} aralıkları ile yapılması zorunludur.
- 8) Yerleşim alanları için kara yolu trafik gürültüsü, demir yolu trafik gürültüsü ve hava aracı gürültüsü ile endüstriyel gürültüler için ayrı ayrı Stratejik Gürültü Haritalarının yapılması zorunludur. Diğer Kaynaklar için haritalar eklenebilir.

EK-V

EYLEM PLANLARI İÇİN ASGARI İHTİYAÇLAR

- 1) Bir eylem planının asgari olarak aşağıdaki unsurları içermesi zorunludur;
  - a) Yerleşim alanları, ana kara yolları, ana demir yolları ve ana hava limanları ile endüstri, eğlence ve rekreasyon, imalathane ve benzeri gürültü kaynaklarının yakınındaki alanların tanımları,
  - b) Sorumlu yetkili,
  - c) Yasal ögeler,
  - ç) Dördüncü Bölümde yer alan her türlü sınır değer,
  - d) Gürültü haritalama sonuçlarını gösteren bir özet,
  - e) Gürültüye maruz kalan tahmini insan sayısının ve sorunların tanımı ile iyileştirilmesi gereken durumları içeren bir değerlendirme,
  - f) Kamuoyunun görüşünün alınması uygulamalarıyla ilgili olarak bu Yönetmeliğin 30 uncu maddesine uygun şekilde düzenlenmiş bir kayıt,
  - g) Halen yürürlükte olan gürültü azaltım önlemleri ve hazırlık aşamasındaki her türlü projeler hakkında bilgiler,
  - ğ) Sakin alanların korunmasına yönelik her türlü önlem de dâhil olmak üzere, yetkili otoritelerin gelecek beş yıllık süre içinde uygulamayı planladığı faaliyetler,
  - h) Uzun vadeli stratejiler,
  - ı) Mali bilgiler (eğer varsa); bütçeler, maliyet etkinlik değerlendirmeleri, maliyet-fayda değerlendirmeleri,
  - i) Uygulamaları ve Eylem Planının sonuçlarını değerlendirmek için öngörülen hazırlık ve önlemler.

2) Yetkili otoriteler tarafından kendi yetki alanları kapsamında alınabilecek önlemler arasında;

a) Trafik planlaması,

b) Arazi kullanım planlaması,

c) Gürültü kaynaklarında teknik önlemler,

ç) Daha az gürültü üreten kaynakların seçilmesi,

d) Ses iletiminin azaltımı, (Örneğin gürültü bariyerleri gibi (gürültü bariyeri tasarımının yapılması halinde TSEN 1793-1, TSEN 1793-2 ve TSEN 1793-3 hesaplama standartlarının göz önünde bulundurulması))

e) Düzenleyici veya ekonomik nitelikli önlem ve teşvikleri,

saymak mümkündür.

3) Her Eylem Planının, etkilenen (rahatsız edilen, uykusu bozulan veya başka türlü) insan sayısındaki azalma cinsinden ifade edilen tahminleri içermesi gereklidir.

EK-VI

BAKANLIĞA GÖNDERİLMESİ GEREKEN VERİLER

Aşağıda belirtilen verilerin Bakanlığa gönderilmesi gereklidir.

1. Yerleşim alanları için;

1.1 Yer, boyut ve sakin sayısı olarak toplu yerleşim yerinin kısa ve öz bir tanımı.

1.2 Yetkili otorite.

1.3 Geçmişte uygulanmış ve yürütülmekte olan gürültü önleme programları ile uygun gürültü önlemleri.

1.4 Gürültü haritalamada kullanılmış olan hesaplama ve ölçüm yöntemleri.

1.5 Kara yolu, demir yolu ve hava trafiği ile endüstriyel tesisler, eğlence yeri ve benzeri gibi kaynakların bulunduğu alanda, bu kaynakların her birinden ayrı ayrı yayılan çevresel gürültü düzeyinin zeminden 4 m yükseklikte dB olarak hesaplanmış L_{gag} (55-59, 60-64, 65-69, 70-74, > 75) değer aralıklarının her birine maruz kalan tahmini sakin sayılarının (bu sayıların en yakın yüz rakamına yuvarlanmış olması zorunludur. Örneğin: 5200 = 5150 ile 5249 arası; 100 = 50 ile 149 arası; 0 = 50 den daha az) verilmesi zorunludur. Bunun yanında, uygun bulunması ve mümkün olması durumunda, yukarıda belirtilen kategoriler kapsamındaki sakinlerin yaşamakta olduğu konut ve meskenlerin ne kadarında;

1.5.1 Önlenmeye çalışılan gürültüye karşı izolasyon bulunduğu (izolasyon ile kastedilen bir binada çevresel gürültüye karşı çok daha yüksek izolasyon değerlerinin korunması olanağı veren havalandırma veya iklim koşullandırma gibi tesisler ile beraber, bir veya daha fazla çevresel gürültü çeşidine karşı özel izolasyon bulunmasıdır.),

1.5.2 Sakin cephe bulunup bulunmadığının belirtilmesi (Bir konutun maruz kaldığı ve belirli bir kaynaktan yayılan gürültü için yerden 4 m. yükseklikte ve cephenin 2 m. önündeki L_{gag} değerinin, en yüksek L_{gag} değerinden 20 dB den de daha düşük olduğu cephe sakin cephe olarak tanımlanmaktadır.)

1.5.3 Yukarıda belirtilen değerlere 4 üncü maddede belirtilen ana kara yolları, ana demir yolları ve ana hava limanlarının ne ölçüde ve nasıl katkıda bulduklarının da belirtilmiş olması zorunludur.

1.6 Kara yolu, demir yolu ve hava trafiği ile endüstriyel tesisler, eğlence yeri ve benzeri gibi kaynakların bulunduğu alanlarda bu kaynakların her birinden ayrı ayrı yayılan çevresel gürültü düzeyinin, en fazla gürültüye maruz kalan cephede, zeminden 4 m yükseklikte L_{gece} cinsinden hesaplanmış, 50-54, 55-59, 60-64, 65-69, > 70 dB değer aralıklarının her birine maruz kalan tahmini sakin sayılarının yüzlü ifadelerle belirtilmesi

Bunun yanında, uygun bulunması ve mümkün olması durumunda, yukarıda belirtilen kategoriler kapsamındaki sakinlerin yaşamakta olduğu konut ve meskenlerin ne kadarında;

1.6.1 Önlenmeye çalışılan gürültüye karşı paragraf Ek-VI-1.5 de belirtilen özel izolasyon bulunup bulunmadığı,

1.6.2 Ek -VI-1.5 de belirtilen sakin cephe bulunup bulunmadığının da belirtilmesi zorunludur.

Yukarıda belirtilen değerlere 4 üncü maddede belirtilen ana kara yolları, ana demir yolları ve ana hava limanlarının ne ölçüde ve nasıl katkıda bulduklarının da belirtilmiş olması zorunludur.

1.7 Grafikselsunumların yapılması durumunda stratejik haritalarda en az 60, 65, 70 ve 75 dB eş tesviye konturlarının gösterilmesi zorunludur.

1.8 [Ek-V](#) de belirtilen bütün önemli öğeleri kapsayan ve 10 (on) sayfadan daha az uzunlukta bir Eylem Planı özeti.

2. Ana kara yolları, ana demir yolları ve ana hava limanları hakkında;

2. 1 Yer, boyut ve üzerinde gerçekleşen trafik verileri olarak kara yolu, demir yolu veya hava limanlarının genel bir tanımı.

2. 2 Çevrelerinin özelliklerinin tanımlanması: yerleşim alanları, köyler, kırsal alanlar olup olmadıkları, arazinin kullanım şekli hakkında bilgiler veya ana gürültü kaynakları.

2.3 Geçmişte uygulanmış ve yürütülmekte olan gürültü önleme programları ile uygun gürültü önlemleri.

2.4 Gürültü haritalamada kullanılan hesaplama veya ölçüm yöntemleri.

2.5 Yerleşim alanları dışında gürültüye maruz kalan konutlarda yaşayan ve maruz kaldığı gürültü düzeyi, en fazla gürültüye maruz kalan cephede zeminden 4 m L_{gag} cinsinden hesaplanmış 55-59, 60-64, 65-69, 70-74, > 75 dB değer aralıklarının her birine maruz kalan tahmini sakin sayılarının yüzlü ifadelerle belirtilmesi.

Bunun yanında, uygun bulunması ve mümkün olması durumunda, yukarıda belirtilen kategoriler kapsamındaki sakinlerin yaşamakta olduğu konut ve meskenlerin ne kadarında;

2.5.1 Önlenmeye çalışılan gürültüye karşı Ek- VI- 1.5 de belirtilen özel izolasyonun bulunup bulunmadığı,

2.5.2 Ek -VI-1.5'de belirtilen nitelikte bir sakin cephenin bulunup bulunmadığının da belirtilmesi zorunludur.

2.6 Yerleşim alanları dışında gürültüye maruz kalan konutlarda yaşayan ve maruz kaldığı gürültü düzeyi, en fazla gürültüye maruz kalan cephede zeminden 4 m yükseklikte L_{gece} cinsinden hesaplanmış 50- 54, 55 – 59, 60 – 64, 65 – 69, > 70 dB değer aralıklarının her birine uyan tahmini sakin sayılarının yüzlü ifadelerle belirtilmesi,

Bunun yanında, uygun bulunması ve mümkün olması durumunda, yukarıda belirtilen kategoriler kapsamındaki sakinlerin yaşamakta olduğu konut ve meskenlerin ne kadarında;

2.6.1 Önlenmeye çalışılan gürültüye karşı Ek -VI-1.5 de belirtilen özel izolasyon bulunduğu,

2.6.2 Ek -VI-1.5'de belirtilen bir sakin cephe bulunduğunun da belirtilmesi zorunludur.

2.7 Sırasıyla 55, 65 ve 75 dB' den daha yüksek L_{gag} değerlerine maruz kalan toplam alan (km^2 olarak) ile tahmini toplam konut – mesken sayısı (yüzün katları olarak) ve bu alanlardan her birinde yaşayan tahmini toplam sakin sayısının (yüzün katları olarak) belirtilmesi gerekmektedir. Ayrıca köyler, kasabalar ve yerleşim alanlarının bu tesviye konturları içinde nerede buldukları hakkında bilgi vermek amacıyla en az bir veya daha fazla haritada 55 ve 65 dB' lik tesviye konturlarının gösterilmesi zorunludur.

2. 8 [Ek-V](#) de belirtilen bütün önemli öğeleri kapsayan ve 10(on) sayfayı aşmayan uzunlukta bir Eylem Planı özeti.

EK-VII

İZNE TABİ TESİSLER

FAALİYET YA DA TESİS	
LİSTE A	LİSTE B
1. Enerji Endüstrisi	
1.1. 300 MW üzeri toplam anma ısı gücü olan elektrik, ısı, buhar ya da sıcak su üretme tesisleri dahil olmak üzere termik santraller ve diğer yakma tesisleri,	50 MW (dâhil)- 300 MW toplam anma ısı gücü olan elektrik, ısı, buhar ya da sıcak su üretme tesisleri dâhil olmak üzere termik santraller ve diğer yakma tesisleri,
1.2. Petrol ve gaz rafinerileri,	
1.3.Kok fırınları,	
1.4. Kömür gazlaştırma ve sıvılaştırma tesisleri,	
500 ton/gün veya üzerindeki kapasitedeki taş kömürü, linyit, odun, turba, koyu katran ve benzeri maddeleri kullanan kuru damıtma tesisleri (Koklaştırma, gazlaştırma, uçucu maddeleri alma, vs.). Odun kömürü üretimi hariç.	500 ton/gün'ün altındaki kapasitede taş kömürü, linyit, odun, turba, koyu katran ve benzeri maddeleri kullanan kuru damıtma tesisleri (Koklaştırma, gazlaştırma, uçucu maddeleri alma, vs.). Odun kömürü üretimi hariç.
2. Metal Üretimi ve İşlenmesi	
2.1. Metal cevheri fırınlama veya sinterleme tesisleri (sülfür cevheri dahil),	
2.2. 10 ton/saat üzerinde üretim kapasitesine sahip kesintisiz döküm tesislerini de içeren pik demir veya çelik üretimi (birincil ve ikincil ergitme) için entegre tesisler	2,5-10 ton/saat arasında üretim kapasitesine sahip kesintisiz döküm tesislerini de içeren pik demir veya çelik üretimi (birincil ve ikincil ergitme) için entegre tesisler
2.3. Demir veya çelik işleme tesisleri:	
2.3.1. Saatte 60 tondan fazla çelik işleyen sıcak haddeleme tesisleri	Saatte 20 – 60 ton arası çelik işleyen sıcak haddeleme tesisleri;

2.3.2.	Isıl gücün 20 MW'ı aştığı durumda birim gücün 50 kJ'den fazla olduğu şahmerdanlı veya tokmaklı tesisler;
2.3.3.	Saatte 2 ton'dan fazla işleme kapasitesi olan demir ve çeliğin eritilmiş metal (çinko, kalay ve diğerleri) ile koruyucu yüzey kaplama uygulaması,
2.4. 150 ton/gün'den fazla üretim kapasitesine sahip olan demir ve çeliğin döküldüğü dökümhaneler,	20-150 ton/gün arasında üretim kapasitesine sahip olan demir ve çeliğin döküldüğü dökümhaneler,
2.5. Aşağıdaki uygulamalara yönelik tesisler:	
2.5.1.	Cevherden, konsantreden ya da ikincil hammaddelerden metalürjik, kimyasal veya elektrolitik prosesler ile demir içermeyen ham metal üretim tesisleri,
2.5.2. Kurşun ve kadmiyum için günde 8 tondan fazla ya da diğer bütün metaller için günde 40 tondan fazla ergitme kapasiteli geri kazanılmış ürünleri de içeren (rafine etme, döküm vb.) aşımalar dahil demir içermeyen metal ergitme ve/veya bileşiklerinin imali tesisleri,	Kurşun ve kadmiyum için 4-8 ton/gün arasında, diğer bütün metaller için 20-40 ton/gün arasında ergitme kapasiteli geri kazanılmış ürünleri de içeren (rafine etme, döküm vb.) aşımalar dahil demir içermeyen metal ergitme ve/veya bileşiklerinin imali tesisleri,
2.6.	İşleme tanklarının hacminin 30 m ³ 'den fazla olduğu, elektrolitik veya kimyasal bir proses kullanılarak metal ve plastik maddelerin yüzey işleminin yapıldığı tesisler,
3. Mineral, İnşaat Malzemeleri Endüstrisi	
3.1. Asbest ve asbest içeren ürünleri çıkarma, üretme, işleme, dönüşüm tesisleri	
3.2. Günlük kapasitesi 500 tondan fazla olan döner fırınlarda çimento klinkeri üretme tesisleri,	
3.3.	Günlük kapasitesi 50 tondan fazla olan döner fırınlarda ya da diğer fırınlarda kireç üretme tesisleri
3.4.	Eritme kapasitesi günde 20 tondan fazla olan cam elyaf dahil, cam üretme tesisleri
3.5.	Ergitme kapasitesi günde 20 tondan fazla olan mineral elyaf üretimi de dahil, mineral madde ergitme tesisleri
3.6.	Üretim kapasitesi günde 75 tondan fazla olan çatı kiremidi, tuğla, refrakter tuğla kiremit, fayans ve porselen gibi seramik ürünlerinin ısı ile elde edildiği tesisler
4. Kimya ve Petrokimya Endüstrisi	
4.1. Entegre kimya tesisleri, örneğin, çeşitli ünitelerin bitişik ve fonksiyonel olarak birbirine bağlı olduğu, kimyasal dönüştürme proseslerini kullanarak endüstriyel ölçekte (100 ton/gün ve üzeri)	Entegre kimya tesisleri, örneğin, çeşitli ünitelerin bitişik ve fonksiyonel olarak birbirine bağlı olduğu, kimyasal dönüştürme proseslerini kullanarak 100 ton/gün'den az kapasiteyle üretim yapan tesisler.

üretim yapan tesisler.	
4.1.1.	Temel organik kimyasalların üretimi:
	a) Basit hidrokarbonlar (lineer veya döngüsel, doymuş veya doymamış, alifatik veya aromatik);
	b) Alkoller, aldehitler, ketonlar, karboksilik asitler, esterler, asetatlar, peroksitler ve epoksi reçineler gibi oksijen içeren hidrokarbonlar;
	c) Kükürtlü hidrokarbonlar;
	ç) Aminler, amidler, azotlu, nitritli ve nitratlı bileşikler, nitriller, siyanitler ve iso siyanitler gibi azot içeren hidrokarbonlar;
	d) Fosfor içeren hidrokarbonlar;
	e) Halojenik hidrokarbonlar;
	f) Organometalik bileşikler;
	g) Temel plastik maddeler (polimerler, sentetik elyaflar ve seluloz bazlı elyaflar);
	ğ) Sentetik kauçuk;
	h) Boya ve pigmentler;
	ı) Yüzey aktif maddeler;
4.1.2.	Temel inorganik kimyasalların üretimi:
	a) Amonyak, klor ya da hidrojen klorür, flor ya da hidrojen florür, karbon oksitler, kükürt bileşikleri, azot oksitler, hidrojen, kükürt di oksit, karbonil klorür gibi gazlar;
	b) Kromik asit, hidroflik asit, fosforik asit, nitrik asit, hidroklorik asit, sülfürik asit, oleum ve kükürtlü asitler gibi asitler;
	c) Amonyum hidroksit, potasyum hidroksit, sodyum hidroksit gibi bazlar;
	ç) Amonyum klorür, sodyum klorit, potasyum klorit, potasyum karbonat, sodyum karbonat, perborat, gümüş nitrat, baryum sülfat gibi tuzlar;
	d) Ametaller, metal oksitler ya da kalsiyum karpit, silisyum, silisyum karpit gibi diğer inorganik maddeler;
4.2.	Fosfor, azot ya da potasyum temelli gübre üretimi (basit veya bileşik gübreler)
4.3.	Temel bitki sağlığı ürünlerinin ve biyositlerin üretimi
4.4.	Kimyasal ya da biyolojik prosesler kullanılarak temel farmasötik ürünlerin üretimi (alkaloid tesisler dahildir),
4.5.	Patlayıcı üretimi,
5. Atık Yönetimi	

5.1.	Tehlikeli atıkların bertaraf edildiği veya geri kazanıldığı, 14/03/2005 tarihli ve 25755 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Tehlikeli Atıkların Kontrolü Yönetmeliğinin EK-2A ve EK-2B de verilen ekleri (R1, R5, R6, R8 ve R9 işlemleri) ile atık yağların kontrolü hakkındaki 21.01.2004 tarihli ve 25353 Sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Atık Yağların Kontrolü Yönetmeliğinde belirtilen ve günlük kapasitesi 10 tonun üzerindeki tesisler
5.2.	Saatlik kapasitesi 3 tonun üzerindeki evsel atık yakma tesisleri
5.3*.	14/3/2005 tarihli ve 25755 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Tehlikeli Atıkların Kontrolü Yönetmeliğinin EK-2A'da, D8 ve D9 başlıkları altında belirtilen ve günlük kapasitesi 50 tonun üzerindeki tehlikeli olmayan atıklar için bertaraf tesisleri
5.4. *	Organik olmayan atıklar için deponi alanları hariç, günlük kapasitesi 10 tondan fazlasına ulaşan veya toplam kapasitesi 25 000 tondan fazla olan deponi (düzenli depolama) tesisleri
6. Kağıt Endüstrisi	
6.1.	Keresteden ya da diğer lifli malzemelerden selüloz ve/veya kâğıt hamuru üretim tesisleri
6.2.	Günde 20 tondan fazla üretim kapasitesi olan kâğıt ve karton üretim tesisleri
7. Gıda Endüstrisi:	
7.1.	Günlük hayvansal karkas kapasitesi 50 tondan fazla olan mezbahaneler;
7.2.	Aşağıdakilerden gıda üretmeye ilişkin her türlü işlem ve proses:
7.2.1.	Günlük nihai ürün üretim kapasitesi 75 tondan fazla olan hayvansal hammadde (süt dışında),
7.2.2.	Günlük nihai ürün üretim kapasitesi 300 tondan fazla (3 aylık ortalama değer bazında) olan bitkisel hammadde,
7.2.3.	Tesise giren günlük süt miktarı 200 ton ve daha fazla (yıllık ortalama değer bazında) olan süt ve süt ürünleri üretimi,
7.3.	Günlük işlem kapasitesi 10 tondan fazla olan hayvan kesimi yan ürünleri ve artığı işleme vb. tesisler;
8. Tarım Sektörü *	
8.1.	Yer kapasitesi aşağıdaki sayıdan fazla olan büyük ve küçük baş hayvan yetiştiriciliğinin yapıldığı tesisler:
8.1.1.	büyük ve küçük baş hayvanlar için 750 üzeri yer;
8.1.2.	30 kg.'ın üstünde büyük ve küçük baş hayvan üretimi için 2000 üzeri yer;
8.2.	En az aşağıdaki kapasitelere eşit kapasitedeki toplu kümes hayvancılığının yapıldığı tesisler:
8.2.1.	Piliçler için 40.000 yer;
8.2.2.	Tavuklar için 40.000 yer.
9. Tekstil Sektörü	

9.1.	Kapasitesi günde 10 tondan fazla olan elyaf veya tekstil ön işlem (yıkama, ağartma, terbiye ve merserizasyon gibi işlemler) veya boyama tesisleri
9.2.	Günlük nihai ürün kapasitesi 12 tonun üzerinde olan hayvan derisi ve postu tabaklama ve/veya deri mamülleri işleme tesisleri;
10. Diğer Tesisler/Faaliyetler	
10.1. Solvent tüketim kapasitesi saatte 450 kg'dan veya yılda 600 tondan fazla olan, organik solvent kullanılarak malzeme, nesne ve ürünlerin yüzey işlemlerinin yapıldığı tesisler; örn. apreleme, baskı, kaplama, yağ giderme, su geçirmez hale getirme, boyutlandırma, boyama, temizleme ya da emprenye etme faaliyetleri	Solvent tüketim kapasitesi 150-450 kg/saat veya 200-600 ton/yıl arasında olan, organik solvent kullanılarak malzeme, nesne ve ürünlerin yüzey işlemlerinin yapıldığı tesisler; örn. apreleme, baskı, kaplama, yağ giderme, su geçirmez hale getirme, boyutlandırma, boyama, temizleme ya da emprenye etme faaliyetleri
10.2. Yanma ve grafitleştirme yolu ile karbon ya da elektrografit üretme tesisleri	

NOT: Bu listede yer alan ve yanında (*) işareti bulunan tesislerin yerleşim alanına olan mesafesi, maruz kalan kişi sayısının yoğunluğu, gürültü kaynağının sayısı ve düzeyi göz önünde bulundurularak;

- Gürültü Kontrol İzin Belgesine esas " Mevcut İşletmeler için Akustik Rapor" hazırlanıp hazırlanmayacağına; Liste A'da yer alan tesisler için Bakanlık, Liste B'de yer alan tesisler için tesisin kurulu olduğu alana bağlı olarak yetki devri yapılan belediyeler veya İl Çevre ve Orman Müdürlükleri tarafından karar verilir.

- ÇED Prosedürü uygulanacak tesisler için "Planlanan İşletmeler için Akustik Rapor" hazırlanıp hazırlanmayacağına; Liste A'da yer alan tesisler için Bakanlık, Liste B'de yer alan tesisler için İl Çevre ve Orman Müdürlükleri tarafından karar verilir.

Tablo-1: Kara Yolu Çevresel Gürültü Sınır Değerleri

Alanlar	Planlanan/Yenilenmiş/Onarılmış yollar			Mevcut yollar		
	L _{gündüz} (dBA)	L _{akşam} (dBA)	L _{gece} (dBA)	L _{gündüz} (dBA)	L _{akşam} (dBA)	L _{gece} (dBA)
Gürültüye hassas kullanımlardan eğitim, kültür ve sağlık alanları ile yazlık ve kamp yerlerinin ağırlıklı olduğu alanlar	60	55	50	65	60	55
Ticari yapılar ile gürültüye hassas kullanımların birlikte bulunduğu alanlardan konutların yoğun olarak bulunduğu alanlar	63	58	53	68	63	58
Ticari yapılar ile gürültüye hassas kullanımların birlikte bulunduğu alanlardan işyerlerinin yoğun olarak bulunduğu alanlar	65	60	55	70	65	60
Endüstriyel alanlar	67	62	57	72	67	62

Tablo-2: Hafif Raylı Sistemler İçin Çevresel Gürültü Sınır Değerleri

Yer altı İstasyonları		L _{eq} (dBA)	Yerüstü İstasyonları		L _{eq} (dBA)
Gişeler, merdivenler, koridorlar		55	Platformlar (platform kenarından 1,8 m)	Duran ve kalkan trenler için	70
Platformlar (platform kenarından 1,8 m)	Duran ve kalkan trenler için	80		Geçen Trenler	75
	Geçen Trenler	85		Çalışır durumda bekleyen trenler için	65
	Çalışır durumda bekleyen trenler için	65			
İstasyon içinde Havalandırma sistemi		55			
Caddelerde havalandırma kanalları (9.0 m.'de)		55			
İstasyon içinde kapalı hacimlerde bulunan acil havalandırma fanları (22.5 m.'de)		80			

Tablo-3: Hava Alanı Çevresel Gürültü Sınır Değerleri

Alanlar	Küçük hava alanları (yılda elli binin altında iniş/ kalkışın olduğu hava alanları)			Büyük hava alanları (yılda elli bin ve üstü iniş/ kalkışın olduğu hava alanları)		
	L _{gündüz}	L _{akşam}	L _{gece}	L _{gündüz}	L _{akşam}	L _{gece}
	(dBA)	(dBA)	(dBA)	(dBA)	(dBA)	(dBA)
Gürültüye hassas kullanımlardan eğitim, kültür ve sağlık alanları ile yazlık ve kamp yerlerinin ağırlıklı olduğu alanlar	63	58	53	65	60	55
Ticari yapılar ile gürültüye hassas kullanımların birlikte bulunduğu alanlardan konutların yoğun olarak bulunduğu alanlar	65	60	55	68	63	58
Ticari yapılar ile gürültüye hassas kullanımların birlikte bulunduğu alanlardan işyerlerinin yoğun olarak bulunduğu alanlar	67	62	57	72	67	62
Endüstriyel alanlar	70	65	60	75	70	65

Tablo-4 Endüstri tesisleri için çevresel gürültü sınır değerleri

Alanlar	L _{gündüz} (dBA)	L _{akşam} (dBA)	L _{gece} (dBA)
Gürültüye hassas kullanımlardan eğitim, kültür ve sağlık alanları ile yazlık ve kamp yerlerinin yoğunluklu olduğu alanlar	60	55	50
Ticari yapılar ile gürültüye hassas kullanımların birlikte bulunduğu alanlardan konutların yoğun olarak bulunduğu alanlar	65	60	55
Ticari yapılar ile gürültüye hassas kullanımların birlikte bulunduğu alanlardan işyerlerinin yoğun olarak bulunduğu alanlar	68	63	58
Organize Sanayi Bölgesi veya ihtisas Sanayi Bölgesi içindeki her bir tesis için	70	65	60

Tablo-5: Şantiye Alanı İçin Çevresel Gürültü Sınır Değerleri

Faaliyet türü (yapım, yıkım ve onarım)	L _{gündüz} (dBA)
Bina	70
Yol	75
Diğer kaynaklar	70

Tablo-6: Maden ve Taş Ocakları ile Benzeri Alanlarda Patlama Nedeniyle Oluşacak Titreşimlerin En Yakın Çok Hassas Kullanım Alanının Dışında Yaratacağı Zemin Titreşimlerinin İzin Verilen En Yüksek Değerleri

Titreşim Frekansı (Hz)	İzin Verilen En Yüksek Titreşim Hızı
	(Tepe Değeri-mm/s)
1	5
4-10	19
30-100	50

(1 Hz- 4 Hz arasında 5 mm/s'den 19 mm/s'ye; 10 Hz- 30 Hz arasında 19 mm/s'den 50 mm/s'ye, logaritmik çizilen grafikte doğrusal olarak yükselmektedir)

Tablo-7: İnşaatlarda Kazık Çakma ve Benzeri Titreşim Yaratın Operasyonların ve İnşaat Makinelerinin En Yakın Çok Hassas Kullanım Alanının Dışında Yaratacağı Zemin Titreşimlerinin İzin Verilen En Yüksek Değerleri (1 Hz- 80 Hz arasındaki frekans bantlarında)

	İzin Verilen En Yüksek Titreşim Hızı	
	(Tepe Değeri-mm/s)	
	Sürekli Titreşim	Kesikli Titreşim
Yerleşim Bölgelerinde	5	10
Sanayi ve Ticari Bölgelerde	15	30

Tablo-8: Binalarda, Bina İçindeki Makine ve Teçhizatın Yaratacağı Titreşimlerin Sınır Değerleri

	Titreşim Frekansı (Hz)	İzin Verilen En Yüksek Titreşim Hızı (rms değeri-mm/s)
Konutlarda	1*	1.5
	8-100	0.3
Ofislerde	1**	3.5
	8-100	0.6

* 1Hz-8 Hz arasında, 1.5 mm/s'den 0.3 mm/s'ye logaritmik çizilen grafikte doğrusal olarak azalmaktadır.

** 1Hz-8 Hz arasında 3.5 mm/s'den 0.6 mm/s'ye logaritmik çizilen grafikte doğrusal olarak azalmaktadır.

Tablo-9: İç Ortam Gürültü Düzeyi Sınır Değerleri

Kullanım Alanı		Kapalı Pencere	Açık Pencere
		L_{eq} (dBA)	L_{eq} (dBA)
		Kullanım alanlarında herhangi bir faaliyet olmadığı durumlardaki değerler:	
Kültürel Tesis Alanları	Tiyatro salonları	30	40
	Sinema salonları	30	40
	Konser salonları	25	35
	Konferans salonları	30	40
Sağlık Tesis Alanları	Yataklı tedavi kurum ve kuruluşları, dispanser, poliklinik, bakım ve huzur evleri ve benzeri	35	45
	Dinlenme ve tedavi odaları	25	35
Eğitim Tesisleri Alanları	Okullardaki derslikler, özel eğitim tesisleri, kreşler, laboratuvarlar ve benzeri.	35	45
	Spor salonu,	55	65
	Yemekhane	45	55
	Kreşlerdeki yatak odaları	30	40
Turizm Yerleşme Alanları	Otel, motel, tatil köyü, pansiyon ve benzeri yatak odası	35	45
	Konaklama tesislerindeki restoran	35	45
Sit Alanları	Arkeolojik, doğal, kentsel, tarihi ve benzeri	55	65
Ticari Yapılar	Büyük ofis	45	55
	Toplantı salonları	35	45
	Büyük daktilo veya bilgisayar odaları	50	60
	Oyun odaları	60	70
	Özel büro (uygulamalı)	45	55
	Genel büro (hesap, yazı bölmeleri)	50	60
	İş merkezleri, dükkânlar ve benzeri.	60	70
	Ticari depolama	60	70
Kamu Kurum Kuruluşları	Lokantalar	45	55
	Ofisler	45	55
	Laboratuvarlar	45	55
	Toplantı salonları	35	45
Spor Alanları	Bilgisayar odaları	50	60
	Spor salonları ve yüzme havuzları	55	65
Konut Alanları	Yatak odaları	35	45
	Oturma odaları	45	55